

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему НЕОЛОГІЗМИ У СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ СПОРТИВНІЙ
ТЕРМІНОЛОГІЇ, ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Виконала: студентка 2 курсу, групи
8.0352-ап,
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації германські мови та
література (переклад включно),
перша - англійська
освітньої-професійної програми
переклад (англійський)
Романовська Катерина Романівна

Керівник д.ф.н., доц. Шевченко О. І.
Рецензент к.ф.н., доц. Запольських С. П.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація Германські мови та література (переклад включно) Освітньо-професійна програма переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри теорії та практики
перекладу з англійської мови**

Запольських С. П. _____

«___» _____ 2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
РОМАНОВСЬКІЙ КАТЕРИНІ РОМАНІВНІ

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Неологізми у сучасній англійській спортивній термінології і їх переклад українською мовою»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Шевченко Олександр Іванович,
д.ф.н., доцент

затверджені наказом ЗНУ від «11» квітня 2023 року № 521-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) 30.11.2023

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту): матеріал дослідження складається з 198 неологізмів спортивної термінології, зібраних з наукових джерел, що становлять основу нашого дослідження. Ці неологізми присвячені вивченню інновацій у світі спорту. Отримані дані є ключовим елементом для аналізу та дослідження перекладу англійських неологізмів в контексті української мови в рамках кваліфікаційної роботи.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) Здійснити огляд теоретичних джерел, 2) Підібрати матеріал для дослідження неологізмів та їх перекладу, 3) Розглянути основні проблеми перекладу 4) Сформулювати глосарій на основі підбраного матеріалу;

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Шевченко О. І. д.ф.н.	20.04.2023	01.06.2023
Розділ 1	Шевченко О. І. д.ф.н.	07.06.2023	30.08.2023
Розділ 2	Шевченко О. І. д.ф.н.	01.09.2023	27.10.2023
Висновки	Шевченко О. І. д.ф.н.	01.09.2023	30.10.2023

6. Дата видачі завдання 20.04.2023

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз;	лютий – квітень 2023	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2023	виконано
3.	Написання вступу	червень 2023	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	вересень 2023	виконано
5.	Написання практичного розділу	жовтень 2023	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2023	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2023	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	листопад–грудень 2023	виконано
9.	Захист	грудень 2023	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

К. Р. Романовська

Керівник роботи

О. І. Шевченко

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

В. В. Погонєць

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 56 стор., 56 джерел, 1 додаток.

Об’єкт дослідження: новітня спортивна термінологія.

Мета дослідження – обґрунтувати основні аспекти дослідження новітньої лексики у терміносистемі спорту та з’ясувати особливості перекладу англійських неологізмів лексико-семантичного поля “SPORT” українською мовою.

Теоретико - методологічні засади: ключові положення теорії перекладу неологізмів, праці перекладознавців (М. Кочерган, Ю. Зацний, Н. Христин, Т. Заболотна).

Отримані результати: результатом роботи є глосарій із 198 неологізмів спортивної термінології, яким можна користуватися на заняттях з лінгвістики та методології.

Ключові слова: англійська спортивна термінологія, лексико-семантичне поле "SPORT", неологізм, структурно-семантичні особливості, перекладацькі підходи.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ НОВІТНЬОЇ ЛЕКСИКИ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ СПОРТУ	7
1.1 Поняття неологізму.....	7
1.2 Вимоги до перекладу неологізмів.....	14
1.3 Структурно-семантичні особливості спортивної термінології у сучасній англійській мові.....	20
1.4 Тематичні групи неологізмів лексико-семантичного поля «Спорт».....	23
1.4.1 Спортивні дисципліни та види спорту.....	24
1.4.2 Найменування дій та устаткування в спорті.....	27
1.4.3 Спортивні заходи та змагання.....	28
1.4.4 Професії та гравці в галузі спорту.....	29
1.4.6 Спортивні організації.....	30
1.4.7 Здорове харчування та дієти.....	31
РОЗДІЛ 2 СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ НЕОЛОГІЗМІВ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ “SPORT” УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	33
2.1 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту».....	33
2.2 Переклад неологізмів тематичної групи «Найменування дій та устаткування в спорті».....	39
2.3 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивні заходи та змагання»	42
2.4 Переклад неологізмів тематичної групи «Професії та гравці в галузі спорту».....	45
2.5 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивний одяг та екіпірування».....	46
2.6 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивні організації».....	48
2.7 Переклад неологізмів тематичної групи «Здорове харчування та дієти»	49
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	63

ВСТУП

Сьогодні у світі спорту мовний аспект відіграє важливу роль. Розвиток спорту, особливо спортивної термінології, безперервно вносить власні корективи у мовну картину світу. Виникнення нових видів спорту, використання сучасних технологій і зміни у спортивних правилах зумовлюють утворення нових лексичних одиниць та висловлювань, котрі часто є неологізмами. Саме тому дослідження неологізмів у сучасній англійській спортивній термінології та їхній переклад є актуальним питанням для сучасних лінгвістів і фахівців у спортивній галузі.

Спорт – це не тільки фізична активність, а й непроста система термінології, котра висвітлює різноманітні аспекти спортивної діяльності. Із розвитком спорту і збільшенням видів спорту виникає необхідність у введенні нових лексичних одиниць і термінів для того, щоб з точністю описувати нові процеси та реалії.

Українська спортивна громада інтенсивно взаємодіє зі світовим спортом, що також вимагає усвідомленого використання міжнародної спортивної термінології. Важливою є проблема перекладу й адаптації англійських спортивних термінів українською мовою у спортивному середовищі.

Проблема неологізму досліджувалася у працях таких вчених, як В. Гладка («Поняття «неологізм» у світлі сучасних наукових парадигм» [Гладка 2011]), І. Гонта («Переклад композит та полі компонентних термінів авіаційної галузі англійської мови, оформлених агентивними суфіксами» [Гонта 2015]), Н. Юрко («The characteristics of word formation in English track-and-field terminology» [Yurko 2019]) та багатьох інших. Особливої уваги також потребує аналіз ролі спортивної термінології в сучасній англійській мові. Цю проблему досліджували такі науковці, як Ю. Зацний («Неологізми англійської мови 80-90 років ХХ століття» [Зацний 1997]), Т. Заболотна та Н. Христич («Оказіоналізми в англійській рекламі» [Заболотна, Христич 2014]),

Р. Мічуда («Процес мовної соціалізації неологізмів і okazіоналізмів у сучасній англійській мові» [Мічуда 2022]), І. Андрусяк («Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу» [Андрусяк 2003]), А. Погоріла («Особливості перекладу неологізмів англійської мови» [Погоріла 2018]), Т. Данкевич («Переклад авторських неологізмів в англійській мові» [Данкевич 2014]), І. Козаченко («Особливості перекладу неологізмів англійської мови» [Козаченко 2014]), Е. Куц («Англійські політичні неологізми як перекладацька проблема» [Куц 2010]), О. Костенко («Сучасні англійські неологізми та способи їх перекладу українською мовою» [Костенко 2020]), І. Сушинська («Структурно-семантична типологія спортивної лексики у текстах публіцистичного стилю» [Сушинська 2008]) та багато інших.

Спостереження науковців свідчать про те, що процес проникнення спортивних термінологічних одиниць у загальнолітературну мову відбувається інтенсивно. В англійській лінгвістиці досі спеціальних комплексних наукових розвідок, які присвячені англійській спортивній лексиці, а також особливостям її перекладу українською мовою.

Актуальність теми дослідження зумовлена загальними тенденціями перекладознавства до вивчення неологізмів спортивної тематики, особливостей їхнього перекладу. Актуальність дослідження полягає у необхідності дати інтерпретацію поняття неологізмів, виокремити основні вимоги до них та проаналізувати особливості перекладу англійської спортивної термінології українською мовою.

Мета роботи – обґрунтувати основні аспекти дослідження новітньої лексики у терміносистемі спорту та з'ясувати особливості перекладу англійських неологізмів лексико-семантичного поля “SPORT” українською мовою.

Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію таких **завдань**:

- 1) схарактеризувати поняття неологізму;
- 2) розглянути вимоги до перекладу неологізмів;

3) визначити структурно-семантичні особливості спортивної термінології у сучасній англійській мові;

4) сформулювати тематичні групи неологізмів лексико-семантичного поля «Спорт»: «Спортивні дисципліни та види спорту», «Найменування дій та устаткування в спорті», «Спортивні заходи та змагання», «Професії та гравці в галузі спорту», «Спортивний одяг та екіпірування», «Спортивні організації», «Здорове харчування та дієти»;

5) проаналізувати переклад неологізмів виокремлених тематичних груп.

Об'єктом дослідження є новітня спортивна термінологія.

Предмет дослідження нашої роботи становлять особливості функціонування неологізмів сучасної англомовної спортивної термінології та специфіка їхнього відтворення українською мовою.

Методи дослідження. Для реалізації мети та поставлення основних наукових завдань виділимо такі методи дослідження:

1) описовий метод – для класифікації та інтерпретації структурних і функціональних властивостей неологізмів;

2) дедуктивно-індуктивний метод – для аналізу і синтезу наукових теорій і концепцій;

3) метод суцільної вибірки, за допомогою якого було зібрано фактичний матеріал дослідження;

4) зіставний метод спрямовано на встановлення спільних і відмінних рис між одиницями оригіналу і перекладу;

5) аналізу словникових дефініцій – для виявлення оточення слів та їх визначень у словниках;

6) математичних підрахунків – для встановлення відсоткового співвідношення прикладів та визначення найбільш використовуваних способів перекладу неологізмів.

Наукова новизна роботи полягає в удосконаленні дослідження перекладу неологізмів спортивної тематики з англійської на українську мову.

Теоретичне значення роботи полягає в подальшому дослідженні неологізмів як складової частини лексикології та визначенні способів прояву національно-культурної специфіки через мову. Основні положення та висновки сприяють глибшому розумінню суті англійської спортивної термінології та шляхів її перекладу українською мовою.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання в подальшому дослідженні англійських неологізмів спортивної тематики та способів їхнього перекладу засобами української мови. Результати нашого дослідження можуть бути використані у заняттях з лінгвістики та методології.

Матеріалом дослідження слугувало 198 неологізмів спортивної термінології, які присвячені проблемі новітніх інновацій у спорті.

Мета та завдання дослідження зумовили **структуру** нашої роботи, що складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатку.

У вступі подано загальні відомості про проведене дослідження, зокрема, вказано тему, мету, завдання, актуальність і новизну наукової роботи, її об'єкт, предмет і принципи структурування.

Перший розділ присвячений теоретичному розкриттю питання утворення та існування англомовної новітньої лексики у спортивному дискурсі та в різних його проявах.

Другий розділ складається з викладення інформації про специфіку перекладу неологізмів лексико-семантичного поля “SPORT” українською мовою залежно від різних тематичних груп.

Висновки містять узагальнені результати проведеної роботи. Додаток складає добірка із 199 англомовних неологізмів зі спортивної галузі, які стали фактичним матеріалом дослідження.

Загальний обсяг роботи становить 56 сторінок, кількість використаних джерел – 56, 1 додаток у вигляді таблиці з фактичним матеріалом дослідження.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ НОВІТНЬОЇ ЛЕКСИКИ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ СПОРТУ

1.1 Поняття неологізму

З погляду теорії неології процеси формування нових слів, передумови та причини їхнього виникнення ще недостатньо досліджено у сучасній лінгвістиці. Сьогодні немає загальноприйнятого визначення неологізму. Безсумнівно, словниковий запас сучасної англійської мови – це відображення історичних періодів, у яких висвітлюється суспільне життя цілого суспільства, а також особливості його науково-технічного прогресу. Утворення нових слів – це необхідність номінувати нові предмети, явища, нові галузі науки, промисловості, економіки, культури та політики.

Зміни в лексиці спричинені як позамовними, так і внутрішньомовними причинами.

Позамовні (позалінгвальні) причини – це зміни в навколишньому світі. Кожне нововведення в побуті, техніці, суспільному житті, у галузі ідеології та культури супроводжується виникненням нових лексичних одиниць, а зникнення тих чи інших форм побуту, знарядь, суспільних явищ зумовлює зникнення певних слів. Таким чином, мова в своєму словнику є вираженням всіх суспільних змін [Остафійчук 2020, с. 156].

Внутрішньомовні (внутрішньолінгвальні та інтрамовні) причини зміни словникового складу спричинені тенденціями до уніфікації, економії, системності засобів мови, варіювання номінацій із різними мотивацією, походженням, завданнями стилістичної та експресивно-емоційної виразності [Остафійчук 2020, с. 157].

Відповідно до М. Кочергана, поняття «неологізм» є відносним та історичним, адже всі лексичні одиниці колись були неологізмами [Кочерган 2001, с. 228]. Більшість нових одиниць утворюється самостійно як результат словотворчих засобів. Нове розуміння словотворення як джерела не лише готових найменувань, а й правил їхнього утворення за відповідними схемами та моделями дає можливість виявити дію різноманітних принципів, за котрими сформовані ці правила (дія асоціативних процесів, аналогії тощо). Між комунікативною та номінативною діяльністю наявний безпосередній зв'язок. Найменування ситуації або предмета є не лише процес позначення, проте водночас і процес комунікації та пізнання [Шевченко 2016, с. 6].

На погляд Н. Христич та Т. Заболотної, мова останніх десятиліть включає в себе функціонування морфологічних неологізмів, зокрема лексичних одиниць, котрі утворилися за певними зразками, які вже існують у системі мови, та з морфем, котрі існують в цій системі. Між типом номінативної одиниці і способом її формування існує певна кореляція. Наприклад, власне неологізми, слова, що складаються із новизни форми з новизною змісту, з точки зору шляхів творення є фонетичними та морфологічними неологізмами, запозиченнями тощо. Трансномінації, які складаються із сукупності новизни форми зі змістом, що раніше передавався за допомогою іншої форми, з'являються шляхом запозичення, особливо через морфологічне словотворення. Семантичні інновації, які поєднують в собі новизну змісту з уже наявною формою, виникають у зв'язку із зміною значення [Заболотна, Христич 2014, с. 223].

Відповідно до твердження К. Машковцевої, «неологізми є особливим шаром лексики кожної мови, який має статус найбільш нестійкого та змінюваного, що робить неможливим укладання загального словника неологізмів» [Машковцева 2013, с. 27].

На думку академіка Ю. Зацного, що одним із основних критеріїв виокремлення неологізмів є їхня реєстрація за допомогою лексикографічних джерел [Зацний 1997, с. 98]. Власне той факт реєстрації нових слів

лексикографами, котрі водночас є носіями мови, означає те, що ці лексичні одиниці пройшли стадії входження і часткової чи абсолютної асиміляції в мові, а саме узуалізації, акцептуалізації та лексикалізації у мовленні та мові [Зацний 1997, с. 99].

Неологізми слід відділяти від інших видів нових лексичних одиниць, а зокрема від:

- 1) запозичень (ксенизмів);
- 2) спеціальних авторських новоутворень (гапаксів);
- 3) слів, які є результатом журналістської чи рекламної творчості і стосуються швидкоплинних понять (ефемеризмів);
- 4) мовленнєвих okazіоналізмів;
- 5) термінологічних новоутворень, котрі належать до особливої галузі в науці, індустрії та технології [Гладка 2011, с. 173].

Сьогодні існує багато класифікацій неологізмів, які побудовані відповідно до різних критеріїв. Певні класифікації неологізмів вважаються традиційними. Це розподіл неологізмів згідно зі способом їхнього утворення, за стилістичним відтінком. Інші ж базуються на ознаках, які характерні лише цим лексичним одиницям [Herring 2011].

Зазвичай виокремлюють чотири типи класифікації неологізмів:

I. За видом лексичної одиниці:

- 1) неолексеми – нові мовні одиниці, котрі є результатом запозичення;
- 2) неофраземи – нові стійкі сполучення лексичних одиниць із ідіоматичним значенням;
- 3) неосемеми – нові значення старих лексичних одиниць [Дзюбіна 2014, с. 109].

II. За ступенем новизни мовної одиниці:

- 1) абсолютні неологізми (сильні) – лексичні одиниці, котрі раніше не існували в мові;

2) відносні неологізми (слабкі) – принципово не нові лексичні одиниці, тобто слова, котрі колись існували, проте на сучасному етапі виступають вже в іншому значенні.

III. За видом реалії:

- 1) позначають нову реалію;
- 2) позначають стару реалію;
- 3) позначають актуалізовану реалію;
- 4) позначають відмираючу реалію;
- 5) позначають неіснуючу (гіпотетичну) реалію.

IV. Відповідно до способу утворення:

- 1) запозичені (поділяються на внутрішні та зовнішні запозичення);
- 2) словотвірні (утворені на основі словотвірних моделей);
- 3) семантичні (нові значення слів) [Каптюрова 2012, с. 134].

Відомою також є класична класифікація неологізмів, яка складається з наступних типів:

- 1) власне неологізми – абсолютно нові лексичні одиниці, пов'язані з виникненням нових референтів;
- 2) нові значення – семантичні інновації при збереженні звучання та морфологічної структури лексичної одиниці;
- 3) перейменування – морфологічні нововведення, які використовуються під час збереження змісту;
- 4) новоутворення – нові слова, котрі утворені відповідно до правил словотворення певної мови від слів, які вже існують та мають у собі нове значення [Неня 2021, с. 34].

Отже, в основу класифікації неологізмів закладені різні ознаки. За ознакою мовної одиниці неологізми діляться на: неолексеми, неосемеми та неофраземи. За ступенем новизни новоутворення неологізми поділяються на відносні та абсолютні, а за видом позначуваної реалії позначають: стару, нову реалію. За способом утворення неологізми діляться на: словотвірні, запозичені та семантичні [Шкуліпа 2017, с. 91].

Варто звернути увагу на те, що сьогодні безліч неологізмів утворюється у зв'язку з соціальними змінами, які сьогодні відбуваються в англomовних країнах. До одних із найбільш поширених загальних понять, які властиві для Великобританії, належить феміністичний рух.

Важливо також, чи входить нова лексична одиниця в сталий лексичний склад мови. Це залежить від рівня соціалізації певного слова. Новоутворення проходить декілька етапів соціалізації (прийняття її в суспільстві) і лексикалізації (закріплення в мові). Виникнувши в мережі Інтернет, неологізм поширюється, особливо серед журналістів та інших працівників ЗМІ. Доволі часто новоутворення швидко підхоплюються молоддю як найбільш рухомою та авангардною частиною сучасного суспільства. З часом неологізм поширюється як в усному, так і в писемному мовленні [Мічуда 2022].

Наступним етапом соціалізації є прийняття нової лексичної одиниці широкими масами населення, котре спілкується конкретною мовою. Після цього відбувається процес лексикалізації, тобто отримання навичок використання неологізмів в суспільстві, пошуки комунікативних умов для їхнього використання в різноманітних контекстах. Внаслідок цього утворюється лексична одиниця окремого структурного типу (просте, похідне, складне, словосполучення або складнопохідне слово), яке включається у різноманітні словники неологізмів.

Внаслідок зміни картини світу виникають нові сектори, для прикладу, комп'ютерна технологія, гена інженерія, види продуктів, види діяльності тощо; ширшими стають традиційні сектори медицини: найменування захворювань, діагностика, ліки тощо. Ці процеси стають причиною формування нових слів, які з часом пройдуть всі етапи соціалізації та лексикалізації, іншими словами стадії їхнього прийняття в соціумі. Неологізми – це слова, утворення яких зумовлене позамовними чинниками та внутрішньомовними закономірностями вираження явищ за допомогою використання існуючої нормативної парадигматико-синтагматичної системи

сучасної англійської мови. Такі слова проходять етап оформлення за існуючими лексико-граматичними критеріями. Вони зареєстровані у лексикографічних джерелах, характеризуються певними особливостями змісту і з часом закріплюються у мові [Андрусяк 2003, с. 12].

Звернувши увагу на неологізми, які входять у склад спортивної термінології, перш за все, слід зауважити, що самі терміни мають різноманітні значення.

Сьогодні існує безліч класифікацій термінів. Так, А. Коваленко поділяє терміни за будовою на:

- прості, які складаються з одного слова;
- складні, які складаються з двох слів і пишуться разом або через дефіс;
- терміни-словосполучення, які складаються з декількох компонентів [Коваленко 2001, с. 201].

Відповідно до ступеня спеціалізації значення терміна виокремлюють три основні групи:

1. Загальнонаукові терміни, тобто терміни, які використовуються майже у всій галузевій термінології.

2. Міжгалузеві терміни – це терміни, що використовуються в декількох пов'язаних чи навіть віддалених сферах.

3. Вузькі галузеві терміни – це терміни, які характерні тільки для конкретної галузі [Білозерська, Возненко, Раденька 2010, с. 23].

У спортивній термінології неологізми можуть виникати з багатьох причин, таких як розвиток нових технологій, змінювані тренди в спорті, нові форми тренування та інновації в галузі фітнесу [Bartsch 2016, с. 201].

Наприклад, термін “*Fitbit*” – це бренд спортивних годинників, який став популярним в останні роки. Цей термін став неологізмом, який увійшов в спортивну термінологію для опису пристроїв, що відстежують активність та здоров'я користувача.

Інший приклад неологізму – “*Parkour*”. Це спортивна дисципліна, яка зародилася в Парижі на початку 1990-х років. Термін “*Parkour*” був створений, щоб описати стиль переміщення, який включає в себе швидкі та ефективні пересування через перешкоди в міському середовищі.

Також в спортивній термінології з'являються нові слова, які описують нові форми тренувань, такі як “*HIIT*” (*High-Intensity Interval Training*) або “*Tabata*”. Ці терміни відображають змінювані тренди в спорті, де все більше людей шукають ефективні та енергетичні методи тренувань.

Спортивна термінологія включає в себе не тільки найменувань типів тренувань, а й позначають одяг, особливості м'язової терапії тощо, наприклад:

1. “*Athleisure*” – це стиль одягу, що поєднує спортивний і повсякденний одяг.
2. “*Foam rolling*” – це метод м'язової терапії, що використовує пінистий валик для розтягування та масажу м'язів.
3. “*Crossfit*” – це вид фітнесу, що включає в себе комбінації вправ з використанням важків та власної ваги.
4. “*Plogging*” – це комбінація слова «біг» та слова «сміття», що означає збирання сміття під час бігу.
5. “*Swole*” – це вираз, що використовується для опису м'язистої фізичної форми.
6. “*Super set*” – це метод тренування, який включає в себе виконання двох або більше вправ без перерви між ними.
7. “*WOD*” – це аббревіатура, яка означає “*Workout of the Day*” або «тренування дня», яке використовується в контексті CrossFit.
8. “*Crux*” – це термін, що використовується в альпінізмі та скелелазінні, щоб описати найбільш складний етап маршруту або траси [Bartsch 2016, с. 216].

Як бачимо, спортивні терміни можуть мати різну структуру, а саме виступають окремими словами, словосполученнями, аббревіатурами тощо.

Загалом, неологізми та новітні терміни в спортивній термінології відображають розвиток технологій, нові тенденції у спорті та змінюються потреби спортсменів і тренерів. Вивчення та розуміння цих термінів є важливою складовою успішного виконання спортивних завдань та комунікації в спортивній галузі.

Отже, неологізми – це нові слова, метою яких є вираження вербалізованих знань у свідомості людини, а це є ще одним важливим доказом існування тісних зв'язків предметів, явищ і мови у реальності. Дослідження специфіки неологізмів є доволі вагомим сьогодні, адже лексика постійно поповнюється, утворюються нові слова та змінюються і водночас спрощуються вже існуючі, у зв'язку з чим виникає все більше причин для її лінгвістичного дослідження. Неологізми є важливою складовою сучасної спортивної термінології, оскільки вони дозволяють точніше описати нові техніки, тренування та рухи. Однак, важливо знати, що неологізми можуть бути незрозумілими для людей, які не мають достатнього рівня знання англійської мови або не мають досвіду у відповідній галузі.

1.2 Вимоги до перекладу неологізмів

Неологізми утворюються, як правило, з функціональною метою. Головною проблемою є та, котра виникає під час перекладу неологізму – відтворення значення нового слова. Перекладач, вперше зустрівши неологізм, може не розуміти його значення. Таким чином, його значення визначається за допомогою контексту. У процесі письмового перекладу контекст є достатньо інформативним [Погоріла 2018, с. 143].

Відтворення неологізмів засобами іншої мови включає труднощі, скільки кожен словник на фоні сучасного розвитку інформаційно-комунікаційних систем не може встигнути зафіксувати усі неологізми, котрі

виникають. Іноді перекладачеві допомагає контекст, у якому використовується неологізм, особливо чітке усвідомлення способів творення сучасних англійських неологізмів. Однак, інколи цього виявляється недостатньо, тому перекладач, котрий не володіє екстралінгвістичними знаннями, не може ефективно відтворити певний неологізм.

Виокремлюють два етапи перекладу неологізмів англійської мови на українську:

1. З'ясування значення неологізму (коли перекладач або звертається до останніх видань англійських енциклопедичних та тлумачних словників, або з'ясовує значення нової лексичної одиниці, беручи до уваги його контекст та структуру).

2. Власне переклад (відтворення) за допомогою засобів української мови, зокрема шляхом використання транскрипції, транслітерації, калькування, описового перекладу, прямого включення [Данкевич 2014, с. 342].

Учена Т. Данкевич також звертає увагу на важливості прагматичного аспекту у процесі здійснення перекладу, зокрема соціокультурних, екологічних і національних «забарвленнях» неологізмів. Під час перекладу не слід використовувати трансформації, оскільки модифікація початкової інформації не передасть змісту неологізму у мові перекладу. Особистість перекладача, його вік та фаховий рівень мають вагомий вплив на відтворення прагматичного значення неологізму. Процес перекладу прагматичного значення неологізмів, на погляд науковиці, передбачає «взаємодію трьох типів компонента значення слова, який охоплює прагматичний компонент адресанта, адресата та перекладача» [Данкевич 2014, с. 344].

І. Козаченко називає опис і пояснювальний описовий переклад найбільш поширеним способом відтворення нових лексичних одиниць іншою мовою [Козаченко 2014, с. 166]. Вона зауважує, що під час перекладу в деяких випадках слід застосовувати контекстуальні заміни чи описовий переклад. Значні труднощі для перекладу становлять нові лексичні одиниці, які належать

до безеквівалентної лексики. У рамках загального розуміння контексту розрізняють вузький (мікро) контекст та широкий (макро) контекст.

Лексичний контекст – це комплекс конкретних слів і сталих словосполучень, у середовищі котрих і використовується певна лексична одиниця. Урахування синтаксичного контексту дає можливість перекладачеві визначити приналежність неологізму до конкретної частини мови, але для з'ясування значення неологізму провідним чинником є саме лексичний контекст. Нові лексичні одиниці у більшості утворюються на основі вже існуючих у мові лексичних одиниць та морфем. Їхній аналіз може дати можливість перекладачеві усвідомити значення неологізму. Для цього варто добре знати способи словотвору в англійській мові, зокрема надання існуючій лексичній одиниці додаткового значення [Погоріла 2018, с. 144].

Загалом, словотвір вивчає деривацію, тобто утворення нових слів з певним семантичним та лексичним значенням за допомогою продуктивних способів творення: афіксація (суфіксація та префіксація), скорочення, конверсія та основоскладення.

Важливим також є й те, що не кожне суспільство характеризується рівномірним розвитком, що може зумовити те, що мова, за допомогою котрої відбувається переклад, може ще не мати еквівалента до конкретного неологізму. Деякі галузі знань певного суспільства можуть не використовувати неологізми, які використовуються у цій же галузі іншого суспільства.

Розглянемо найчастіше використовувані способи перекладу англійських неологізмів українською мовою.

1. Транслітерація і транскрибування (наприклад, *Aiden Ball* – айден бол). Ці способи перекладу включають в себе відтворення форми слова оригіналу за допомогою використання літер мови перекладу. Цей вид перекладу називають фактичним запозиченням звукової (транскрипція) або графічної (транслітерація) форми слова зі збереженням значення лексичної одиниці з мови оригіналу в мову перекладу. Саме таким чином запозичена лексична

одиниця стає фактом мови перекладу і виступає відповідником ідентичної іншомовної лексичної одиниці. У той же час такий спосіб вважається одним із найдавніших і сьогодні продовжує активно вживатись [Куц 2010, с. 222].

Транслітерація характеризується певними відмінностями з транскрибуванням, адже за допомогою українських літер необхідно передати літери, з яких складений англійський неологізм. У той же час перекладачеві не обов'язково слід знати специфіку вимови англійського слова, можна лише обмежитись його зоровим сприйняттям.

Якщо порівнювати транскрипцію та транслітерацію, то найбільш поширенишим все ж таки є транскрибування, ціллю котрого є відтворення фонетичної форми англійського слова за допомогою використання українських літер [Костенко 2020, с. 98].

2. Калькування як один із видів перекладу включає в себе заміну складових частин лексичної одиниці мови оригіналу або цілого слова його лексичними еквівалентами в мові перекладу (наприклад, *Dance Fitness* – танцювальний фітнес). Калькування побудоване на існуванні двосторонніх міжмовних відповідників між звичайними лексичними одиницями [Гонта 2015, с. 144]. Перевагою такого виду перекладу є стислість та простота отриманого з його допомогою еквівалента, також його однозначному порівнянню з початковим словом.

3. Описовий переклад – це лексико-граматична трансформація, під час використання якої лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, котре роз'яснює її значення таким чином, що вона отримує цілісне пояснення або дефініцію мовою перекладу [Гонта 2015, с. 145]. Наприклад, *Balmain* – спортивний тренд «Балмейн».

4. Пряме включення – це такий спосіб перекладу, котрий включає в себе використання англійської лексичної одиниці в її початковій формі (наприклад, *4-Squares*). Досить часто такий спосіб перекладу використовують для перекладу неологізмів, котрі складаються з двох частин, де одна з них подається за допомогою мови оригіналу [Андрусак 2003, с. 16].

5. Приблизний переклад – це такий спосіб перекладу, згідно з яким використовуються лексичні одиниці мови перекладу, які можуть частково відповідати безеквівалентній лексиці мови оригіналу (наприклад, *Big Screen Cycle* – цикл нового екрана). У зв'язку з цим у процесі перекладу значення лексичної одиниці зберігається, але також може змінюватись її стилістичний фон [Андрусак 2003, с. 20].

На погляд Я. Низенко та Н. Григоренко, при перекладі неологізмів найдоцільніше використовувати наступні способи:

1) пошук в українській мові нестандартної лексичної одиниці аналогічної експресивності (наприклад, *Hybrid gym memberships* – гібридний абонемент у спортзал);

2) застосування описового перекладу, роз'яснення та тлумачення предметно-логічного значення (наприклад, *LIT workout* – вид тренувань, який спрямований на поліпшення фізичної форми і здоров'я, але відрізняється який від високоінтенсивних тренувань, котрі можуть бути важкими для суглобів та м'язів).

Науковці також зауважують, що «коли йдеться про значення нестандартних одиниць в оригіналі, що перекладається, і про передачу їх певними одиницями мови, на яку перекладається текст, звичайно не можна не зважати на контекст, в якому вони є в оригіналі і повинні бути в перекладі» [Низенко, Григоренко 2012].

У нашій роботі за основу беремо класифікацію способів перекладу професора В. Карабана, який виокремлює:

1) словникові відповідники – терміни перекладаються за допомогою пошуку еквівалентів у словнику між словами мови оригіналу та мови перекладу;

2) вибір варіантного відповідника – заміна слова або виразу мови оригіналу на подібне за значенням слово чи вираз, що краще відповідає контексту перекладу або вимогам мови перекладу;

3) транскодування (транскрипція та транслітерація) – використання транскрипції або транслітерації з метою відтворення слів або фраз із звукової форми однієї мови в звукову форму іншої мови;

4) калькування – переклад за допомогою відтворення лексичних одиниць, залишаючи при цьому незмінним їхнє значення;

5) контекстуальна заміна – заміна слова або висловлювання за допомогою використання схожих чи аналогічних компонентів, які підходять до конкретного контексту;

6) смисловий розвиток – можливість точно передати смисловий контекст, навіть за тієї умови, якщо конкретний лексичний аналог відсутній у мові перекладу;

7) описовий переклад – відтворення смислового контексту у тому випадку, коли точний лексичний еквівалент відсутній у мові перекладу [Карабан 2002, с. 279].

Загалом, більшість мовознавців у процесі перекладу неологізмів використовують такі основні способи як: транслітерація, транскрипція, калькування, описовий переклад, переклад за допомогою використання прямого включення і приблизний переклад. Сьогодні не існує універсальних словників з перекладу сучасних англомовних неологізмів, тому переклад цих лексичних одиниць досі залишається в центрі уваги багатьох учених.

У нашій роботі звертаємо увагу на особливості перекладу неологізмів спортивної термінології. Однією з основних вимог до перекладу спортивних неологізмів є точність. Терміни повинні бути перекладені якомога точніше, з використанням відповідних термінів мови перекладу. Також важливо враховувати контекст, у якому використовуються терміни.

У перекладі спортивних термінів з англійської мови на інші мови, важливо враховувати особливості кожної мови та специфіку спортивної діяльності в кожній країні.

Отже, у зв'язку з тим, що неологізми займають практично всі галузі життя та лексичний склад англійської мови безперервно поповнюється ними,

слід усвідомити, у який спосіб слід перекладати ці слова українською мовою. Для перекладу неологізмів часто використовують такі способи, як словникові відповідники, вибір варіантного відповідника, транскодування (транслітерація та транскрипція), калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток, описовий переклад тощо.

1.3 Структурно-семантичні особливості спортивної термінології у сучасній англійській мові

Англійська спортивна термінологія, як і будь-яка інша, характеризується певними структурними та семантичними особливостями. Цій проблемі присвячено чимало наукових розвідок. Так, Н. Юрко, досліджуючи словотвірні особливості термінів легкої атлетики в англійській мові, зауважує, що за структурою словотворення однокомпонентні легкоатлетичні терміни поділяються на прості та похідні лексичні одиниці [Yurko 2019, с. 147]. Учена також зазначає, що похідні в легкоатлетичній термінології утворюються за моделями, властивими англійській мові:

- суфіксація (наприклад, *silver goal, clogger, tapping up*);
- префіксація (наприклад, *superset*);
- суфіксально-префіксальний спосіб (наприклад, *megaformer*) [Yurko 2019, с. 148].

Науковиця виокремлює у своїй науковій розвідці найбільш продуктивні суфікси: *-ing, -s, -er*:

- $V + -ing > N$ (наприклад, *plogging*);
- $N + -s > N$ (наприклад, *esports*);
- $V + -er > N$ (наприклад, *rider*).

Н. Юрко також подає загальні моделі словотворення багатоконпонентних термінів спортивної тематики:

- *V-ing* (наприклад, *exercise snacking*);
- *V-ion* (наприклад, *compression gear*);
- *V-er* (наприклад, *most valuable player*);
- *V-ed* (наприклад, *tech-infused sportswear*);
- *V-ance* (наприклад, *outdoor performance apparel*);
- *V-Prep* (наприклад, *play-off*);
- *N-s* (наприклад, *4-squares*);
- *N-Prep* (наприклад, *knockout*);
- *Prep-N* (наприклад, *crossfit*) [Yurko 2019, с. 148].

У нашій роботі, досліджуючи поняття неологізмів у сучасній англійській спортивній термінології, також можемо поділити відповідні терміни згідно з їхніми способами словотвору:

- суфіксація: *4D soccer*;
- префіксація: *crossfit*;
- суфіксально-префіксальний спосіб: *polyathlon*.

Продуктивними суфіксами виявилися наступні:

- *V + -ing > N*: *trampolining*;
- *N + -s > N*: *esports, socks*;
- *V + -er > N*: *diver*.

Розглянемо загальні моделі словотворення багатокomпонентних неологізмів спортивної тематики:

- *V-ing*: *High-Intensity Interval Training, volcano boarding* тощо;
- *V-er*: *digger, rafter* тощо.

Особливістю англійської спортивної термінології також є значна кількість аббревіатур та скорочень, які використовуються для швидкої та зручної комунікації між тренерами, гравцями, журналістами та іншими учасниками спортивного світу. Наприклад, “WOD” – “Workout of the Day” або «тренування дня», яке використовується в контексті CrossFit. Також у сучасній англійській спортивній термінології використовуються скорочення та аббревіатури, що відображають специфіку спортивної діяльності, наприклад,

MVP (Most Valuable Player – найцінніший гравець), DNF (Did Not Finish – не фінішував), KO (Knock out – нокаут) та інші [Заболотна, Христич 2014, с. 700].

Оскільки спортивна термінологія постійно розвивається та змінюється, важливо слідкувати за оновленням та використовувати офіційні терміни та визначення.

Також важливо зазначити, що спортивна термінологія постійно розвивається та змінюється, особливо з введенням нових видів спорту та технологій. Наприклад, останнім часом все більшою популярністю користуються терміни, пов'язані з кіберспортом, такі як “*esports*” (електронний спорт), “*streaming*” (трансляція відео в режимі реального часу) та інші [Latest Fitness Trends].

Важливо те, що формування неологізмів здійснюється за усталеними правилами англійської мови, як от:

1. Словоскладання – поєднання двох чи більше слів в одне. Такі слова, як правило, пишуться або разом, або через дефіс. У розмовній англійській такі слова часто пишуть окремо.

2. Основоскладання – спосіб створення слів, який полягає у поєднанні двох або більше слів в одне.

3. Конверсія – це зміна частини мови певного слова.

4. Реверсія – видалення суфіксів і префіксів, які змінюють значення слова.

5. Скорочення слів.

6. Абревіація – скорочення цілих фраз, вказуючи лише перші літери слів, з яких вони складаються.

7. Афіксація (префіксація та суфіксація) – спосіб словотвору, за допомогою якого можна переробляти одні частини мови в інші, а також надавати додаткові відтінки сенсу слів за допомогою спеціальних буквосполучень, які додаються або на початок слова, або на кінець.

Отже, у сучасній англійській спортивній термінології наявні певні семантичні та структурні особливості. Учені виокремлюють основні моделі

словотворення та структурні особливості термінів спортивної тематики. Зокрема, для утворення термінів використовуються такі словотвірні способи, як префіксація, суфіксація та суфіксально-префіксальний спосіб. Найпродуктивнішими суфіксами для створення спортивних термінів вважаються *-ing*, *-s* та *-er*. У спортивній термінології також часто вживаються скорочення та аббревіатури з метою зручності процесу комунікації. Спортивна термінологія перебуває у постійному розвитку, що зумовлено появою нових видів спорту та технологій. У процесі дослідження спортивної термінології важливо враховувати не лише словотвірні особливості, а й семантичні, зокрема у контексті спортивного середовища.

1.4 Тематичні групи неологізмів лексико-семантичного поля «Спорт»

Сьогодні у лінгвістичній літературі спостерігається інтерес до вивчення лексики за тематичними групами. Вивчення спортивної термінології вважаємо абсолютно виправданим, оскільки спорт як соціальне явище ХХІ століття став одним із обов'язкових та повсякденних компонентів життя сучасної людини. Саме тому у нашому дослідженні звернемо увагу на неологізми спортивної термінології в англійській мові.

Як зазначає О. Селіванова, лексико-семантичне поле – це «парадигматичне об'єднання лексичних одиниць певної частини мови за спільністю інтегрального компонента». Зважаючи на це визначення, лексико-семантичне поле поєднує лексичні одиниці відповідно до їхнього семантичного критерію та має парадигматичну структуру – від ширших до вужчих за значенням угруповань лексичних одиниць. Таким чином, лексико-семантичне поле складається з горизонтальної, що включає його ядерно-периферійний простір, та вертикальної, яка висвітлює його ієрархічний зріз у

множині взаємодіючих мікрополів і парадигматично менших структурних угруповань, осей.

Лексико-семантичне поле *SPORT* включає в себе безліч нових термінів, які можна розділити на різні тематичні групи відповідно до галузі їхнього використання. На матеріалі нашої вибірки було виокремлено наступні тематичні групи:

1. «Спортивні дисципліни та види спорту».
2. «Найменування дій та устаткування в спорті».
3. «Спортивні заходи та змагання».
4. «Професії та гравці в галузі спорту».
5. «Спортивний одяг та екіпірування».
6. «Спортивні організації».
7. «Здорове харчування та дієти».

Розглянемо детальніше кожну тематичну групу у наступних параграфах нашої роботи.

1.4.1 Спортивні дисципліни та види спорту. Тематична група включає в себе найменування багато різних видів спорту та спортивних дисциплін. Поділимо її на такі підгрупи:

1. Види спорту за рівнем фізичного навантаження:

- аеробні види спорту:

footgolf – *футгольф* – вид спорту, в якому гравці поштовхами ноги мають забити футбольний м'яч у лунку за найменшу кількість ударів;

gliding – *катання на ковзанах*;

speedskiing – *спідскіінг*;

footing – *футінг* – опора для ноги; фундамент - тренувальний, біг, що зміцнює, швидка ходьба;

kitesurfing – *кайт-серфінг* – водний вид спорту, що являє собою катання по хвилях за допомогою повітряного змія;

socks – *сокс* – один з різновидів гри футбігу, дуже поширений серед молоді;

- гібридні види спорту:

free running – *паркур* – вид спорту, який передбачає швидке переміщення висотними будівлями із залученням акробатичних елементів;

High-Intensity Interval Training / *HIIT* – *високоінтенсивне інтервальне тренування* / *ВІТ* – вид фізичного тренування, який передбачає зміну короткотривалих інтенсивних вправ короткими періодами активного відпочинку;

digging – *дігінг* – гра, учасники якої ставлять за мету дістатися до будь-якого місця, використовуючи тільки дахи;

freestyle – *фрістайл* – стрибки з трамплінів на лижах або снуборді;

duathlon – *дуатлон*;

polyathlon – *поліатлон*;

velotrial – *велотріал* – дисципліна маунтинбайку, що полягає в подоланні перешкод на велосипеді;

crossfit / *CrossFit* – *кросфіт* – різновид функціональних тренувань, який поєднує кардіонагрузки, гімнастичні і силові вправи;

trampolining – *батутна гімнастика* – змагальний олімпійський вид спорту, в якому спортсмени виконують акробатичні прийоми, підстрибуючи на батуті;

eye yoga – *йога для очей* – вправи, спрямовані на зміцнення м'язів очей;

2. Спортивні дисципліни:

- екстремальні:

volcano boarding / *volcano surfing* – *вулканбординг* – екстремальний вид спорту, який передбачає швидкісний спуск схилом вулкану на тонкій дошці з фанери чи металу;

potholing – *потолінг* – спортивне лазіння по вибоїнах та підземних печерах;

skeleton – *скелетон* – зимовий олімпійський вид спорту;

B.A.S.E. jumping – стрибки *B.A.S.E.* – екстремальний вид спорту;

- неекстремальні:

streetball – стрітбол – вуличний баскетбол (грають в одне кільце по три в команді);

diving – дайвінг;

bossaball – боссабол – командна бельгійська гра, яка поєднує в собі капоейра, пляжний волейбол, акробатику, трюки на батуті, футбол та повітряну гімнастику

quadball – квадбол – вид спорту, який з'явився на основі художнього світу Гаррі Поттера

monkey – манкі – мавпа, а в паркурі це спосіб подолання перешкод;

ponytreaking – понітрекінг;

pentathlon – пентатлон;

decathlon – декатрон;

canicross – канікрос – вид спорту, який передбачає біг собаки разом із господарем;

earthing – ерсінг – заснований 2013 року в Данії вид спорту, який поєднує біг і плавання;

armwrestling – армреслінг;

digger – дігер – 1) молодіжний танець; 2) різновид соксу; 3) дисципліна у гірськолижників;

dogo – дога – практика йоги із залученням домашніх собак;

plogging – плоггінг – поєднання бігу з підбиранням сміття, яке вперше з'явилося у Швеції 2016 року;

aerial yoga – повітряна йога – різновид йоги, який передбачає вправи із застосуванням підвісного гамака;

fly yoga – повітряна йога

Отже, тематичні групи «Спортивні дисципліни та види спорту» було поділено та підгрупи: 1. Види спорту: 1) аеробні; 2) силові; 3) гібридні.
2. Спортивні дисципліни: 1) екстремальні; 2) неекстремальні.

1.4.2 Найменування дій та устаткування в спорті.
Поділимо тематичну групу «Технології, дії та устаткування в спорті» на такі підгрупи:

1. Технології в спорті:

courtsiding – *кортсайдинг* (оперативна передача інформації про перебіг спортивної події);

motor doping / Moto-doping – *мото-допінг* (використання маленького моторчика на велосипеді);

hudl – *хадл* (платформа для аналізу відео і навчання спортивних команд);

SeatGeek – *система пошуку квитків на спортивні ігри та інші події*;

2. Дії:

overtime – *овертайм* (додатковий час у спорті);

exercise snacking – *ексесайз снєкінг* (заняття спортом короткими інтервалами);

fitness snacking – *фітнес снєкінг* (заняття спортом короткими інтервалами);

runch – *ранч* (пробіжка під час обідньої перерви);

superset – *суперсет* (метод тренування, який включає в себе виконання двох або більше вправ без перерви між ними);

spurt – *різке короткочасне збільшення швидкості руху*;

runcommute / Run-commute / Run commute – *пробіжка від дому до місця роботи*;

3. Устаткування в спорті:

scooter – *скутер* (спортивне судно з підвісним човновим мотором);

skateboard – *скейтборд* (спеціальна дошка з роликами для катання);

foamrolling – *фовмролінг* (метод м'язової терапії з використанням пінистого валика);

KO (Knock out) – *нокаут* (спортивний термін про важливий результат бою);

transfer – *трансфер* (перехід спортсмена із одного клубу в інший);

DNF (Did Not Finish) – не фінішувати (спортивний термін про незавершення гонки).

Отже, тематичну групу «Найменування дій та устаткування в спорті» було поділено на дві підгрупи: 1. Дії. 2. Устаткування в спорті.

1.4.3 Спортивні заходи та змагання. У нашій вибірці виявлено функціонування спортивних неологізмів, які належать до тематичної групи «Спортивні заходи та змагання». Поділимо терміни на такі підгрупи:

1. Спортивні заходи:

racecation – *перегони* – подорож, яка поєднує перегони (наприклад, марафон або триатлон) і відпочинок\$

zorbing – *зорбінг* – різновид активного відпочинку чи спорт, що полягає в спуску людини у круглій прозорій полімерній кулі, зорбі, з гори або пов'язаний з перетинанням водойм всередині аналогічної кулі;

Wimbledon Tennis – *Вімблдонський турнір* – міжнародний тенісний турнір, один із чотирьох турнірів Великого шолома, який з 1877 року проводить більшість своїх матчів на трав'яних кортах Всеанглійського клубу лаун-тенісу та крокету;

WOD – *тренування дня* – аббревіатура, яка означає "Workout of the Day" або "тренування дня", яке використовується в контексті CrossFit\$

2. Спортивні змагання:

esports / e-sports – *кіберспорт, e-спорт* – командні чи індивідуальні змагання з відеоігор

scorigami – *скорігамі* – комбінація очок, яка ніколи раніше не траплялася в історії спорту чи ліги

swimrun – *свімран* – мультиспортивна гонка, в якій учасники по чергово долають бігові та плавальні етапи

everesting – еверестинг – різновид тренування для велосипедистів, який передбачає підйом і спуск з гори чи пагорба, поки сумарно не набереться 8,848 метрів пробігу (висота гори Еверест

3. Спортивні локації та маршрути:

rafter – рафтер – на баскетбольній арені рафтер – місце, де вшановують легенди

crux – кракс – термін, що використовується в альпінізмі та скелелазінні, щоб описати найбільш складний етап маршруту або траси

Отже, у ході дослідження було виокремлено тематичну групу «Спортивні заходи та змагання», яка включає в себе три підгрупи: 1. Спортивні заходи. 2. Спортивні змагання. 3. Спортивні локації та маршрути.

1.4.4 Професії та гравці в галузі спорту. Тематична група «Професії та гравці в галузі спорту», яка була виокремлена на основі нашої вибірки, виявилася незначною за обсягом, тому складається із двох підгруп:

1. Професії та хобі, які пов'язані зі спортом:

diver – водолаз;

biker – байкер;

roofer – руфер – той, що лазить по дахах;

surfer – серфер;

2. Найменування гравців певних видів спорту:

catcher – кетчер – учасник вільної боротьби;

rider – райдер – той, хто катається; слово вживається щодо ролерів і сноубордистів;

roller – роллер – той, хто катається на роликівих ковзанах.

Отже, було з'ясовано, що тематична група «Професії та гравці в галузі спорту» складається з двох підгруп: 1. Професії та хобі, які пов'язані зі спортом. 2. Найменування гравців певних видів спорту.

1.4.5 Спортивний одяг та екіпірування. Невеликою за обсягом виявилася й тематична група «Спортивний одяг та екіпірування». Вона складається з двох термінологічних одиниць. Однак, поділимо їх за особливостями домінування:

1. Спортивний одяг:

athleisure – стиль одягу, що поєднує спортивний і повсякденний одяг

2. Спортивне екіпірування:

Fitbit – *фїтбіт* – бренд спортивних годинників, який став популярним в останні роки

Отже, тематична група «Спортивний одяг та екіпірування» складається із підгруп, які позначають особливості термінологічних одиниць, що до неї належать.

1.4.6 Спортивні організації. До цієї тематичної групи включаємо наступні підгрупи:

1. Професійні спортивні ліги:

NBA – *НБА* – Національна Баскетбольна Асоціація

NFL – *НФЛ* – Національна Футбольна Ліга

2. Олімпійські організації:

IOC – *МОК* – Міжнародний Олімпійський Комітет

3. Спортивні федерації та асоціації:

WBC – *СБР* – Світова боксерська рада

Отже, незважаючи на приналежність незначної кількості термінів до тематичної групи «Спортивні організації», було виокремлено три підгрупи, які до неї належать: 1. Професійні спортивні ліги. 2. Олімпійські організації. 3. Спортивні федерації та асоціації.

1.4.7 Здорове харчування та дієти. Тематична група «Здорове харчування та дієти» складається з наступних підгруп:

1. Дієти та спеціалізоване харчування:

Carnivore Diet – дієта м'ясоїдних;

Pritikin diet – дієта Прітікіна;

Whole30 diet – дієта Whole30;

Mediterranean Diet – середземноморська дієта;

The Ketogenic Diet – кетогенна дієта;

Paleo Diet – палео дієта;

Dessert with Breakfast Diet – десерт із дієтою на сніданок;

Low-FODMAP diet – дієта з низьким вмістом FODMAP;

Intermittent Fasting – періодичне голодування;

Sirtfood Diet – десерт із дієтою на сніданок;

2. Типи харчування:

Veganism – веганство.

Отже, у ході дослідження було виокремлено такі підгрупи тематичної групи «Здорове харчування та дієти»: 1. Дієти та спеціалізоване харчування. 2. Типи харчування.

Висновки до розділу 1

Неологізми – це новостворені лексичні одиниці, котрі призначені для висвітлення особливостей знань у свідомості людини, що вважається доказом тісних взаємозв'язків між явищами, предметами та мовою в реальному житті. Вивчення неологізмів є достатньо важливим у наш час, адже лексика безперервно збагачується новими словами, а вже наявні можуть змінюватися чи навіть спрощуватися. Саме це створює потребу у лінгвістичному аналізі неологізмів. У зв'язку з тим, що неологізми проникають у всі галузі життя та постійно поповнюють лексичний склад англійської мови, важливо усвідомити

те, який спосіб перекладу варто обрати у процесі відтворення українською мовою.

Спортивна термінологія перебуває у постійному розвитку, що зумовлено появою нових видів спорту та технологій. У процесі дослідження спортивної термінології важливо враховувати не лише словотвірні особливості, а й семантичні, зокрема у контексті спортивного середовища.

Для утворення термінів використовуються такі словотвірні способи, як префіксація, суфіксація та суфіксально-префіксальний спосіб.

У нашому дослідженні основну увагу акцентуємо на англійських неологізмах, що стосуються спортивної термінології. Лексико-семантичне поле *SPORT* складається з безлічі нових термінологічних одиниць, котрі можна класифікувати в різні тематичні групи в залежності від сфери їхнього вживання. На основі нашої вибірки було виокремлено наступні тематичні групи: «Спортивні дисципліни та види спорту», «Найменування дій та устаткування в спорті», «Спортивні заходи та змагання», «Професії та учасники у галузі спорту», «Спортивний одяг та спортивне обладнання», «Спортивні організації», «Здорове харчування та дієти».

РОЗДІЛ 2
СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ НЕОЛОГІЗМІВ
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ “SPORT” УКРАЇНСЬКОЮ
МОВОЮ

2.1 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту»

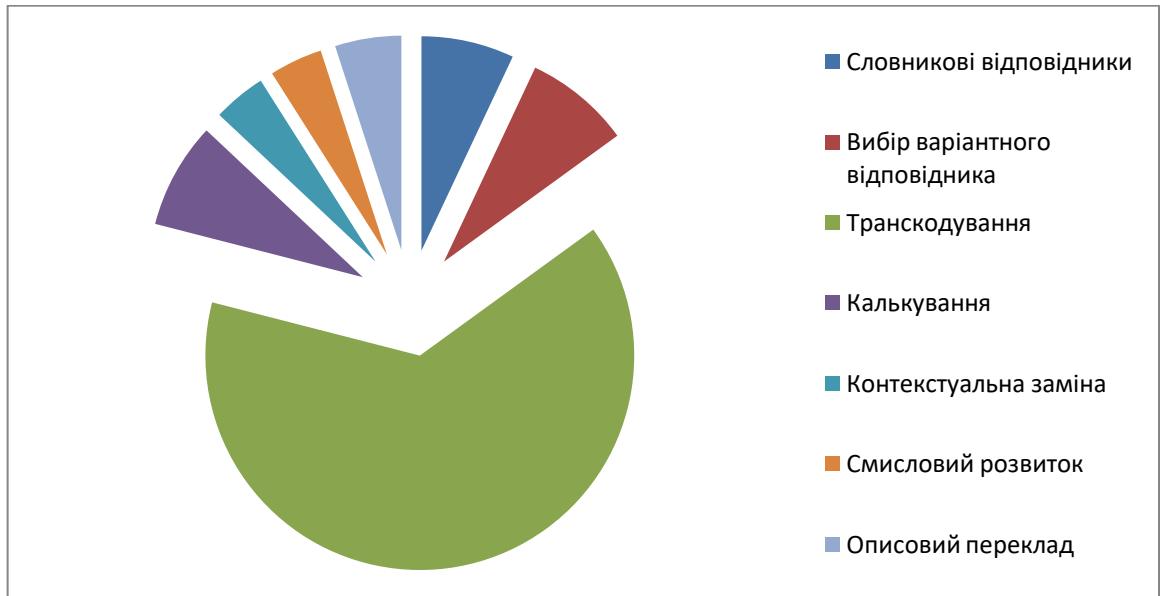
У перекладі спортивних термінів з англійської мови на інші мови, важливо враховувати особливості кожної мови та специфіку спортивної діяльності в кожній країні.

Для перекладу англomовної спортивної термінології українською мовою використовують різноманітні способи.

Слід зауважити, що у процесі роботи було укладено вибірку термінів спортивної тематики. Вибірка складає 200 неологізмів спортивної термінології. Кількісний аналіз використання способів перекладу англomовної спортивної термінології українською мовою представимо у Діаграмі 2.1.

Діаграма 2.1

Способи перекладу англомовної спортивної термінології українською мовою

Із загальної кількості прикладів неологізмів, 14 одиниць (7%) було відтворено за допомогою використання словникових відповідників; 16 одиниць (8%) – вибором варіантного відповідника; 128 одиниць (64%) – транскодуванням (транскрипція та транслітерація); 16 одиниць (8%) – калькуванням; 8 одиниць (4%) – контекстуальною заміною; 8 одиниць (4%) – смисловим розвитком; 10 одиниць (5%) – описовим перекладом.

Перш за все розглянемо специфіку відтворення новітніх термінів тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту».

1. Словникові відповідники:

footgolf – *футгольф* – вид спорту, в якому гравці поштовхами ноги мають забити футбольний м'яч у лунку за найменшу кількість ударів

free running – *паркур* – вид спорту, який передбачає швидке переміщення висотними будівлями із залученням акробатичних елементів

High-Intensity Interval Training / *HIIT* – *високоінтенсивне інтервальне тренування* / *ВІТ* – вид фізичного тренування, який передбачає зміну

короткотривалих інтенсивних вправ короткими періодами активного відпочинку

Вважаємо, що цей спосіб перекладу використовується для точної передачі значення неологізма.

2. Вибір варіантного відповідника:

gliding – катання на ковзанах

volcano boarding / volcano surfing – вулканбординг – екстремальний вид спорту, який передбачає швидкісний спуск схилом вулкану на тонкій дошці з фанери чи металу

У цьому випадку для таких термінів, як *gliding* та *volcano boarding / volcano surfing*, обрано варіантний відповідник, котрий чітко відображає суть певного спортивного виду.

3. Транскодування:

- транскрипція:

socks – сокс – один з різновидів гри футбігу, дуже поширений серед молоді

streetball – стрітбол – вуличний баскетбол (грають в одне кільце по три в команді)

bossaball – боссабол – командна бельгійська гра, яка поєднує в собі капоейра, пляжний волейбол, акробатику, трюки на батуті, футбол та повітряну гімнастику

digging – дігінг – гра, учасники якої ставлять за мету дістатися до будь-якого місця, використовуючи тільки дахи

freestyle – фрістайл – стрибки з трамплінів на лижах або снуборді

monkey – манкі – мавпа, а в паркурі це спосіб подолання перешкод

duathlon – дуатлон

polyathlon – поліатлон

speedskiing – спідскіїнг

footing – футінг – опора для ноги; фундамент - тренувальний, біг, що зміцнює, швидка ходьба

ponytreaking – понітрекінг

kitesurfing – кайт-серфінг – водний вид спорту, що являє собою катання по хвилях за допомогою повітряного змія

pentathlon – пентатлон

decathlon – декатрон

velotrial – велотріал – дисципліна маунтинбайку, що полягає в подоланні перешкод на велосипеді

canicross – канікрос – вид спорту, який передбачає біг собаки разом із господарем

crossfit / CrossFit – кросфіт – різновид функціональних тренувань, який поєднує кардіонагрузки, гімнастичні і силові вправи

earthing – ерсінг – заснований 2013 року в Данії вид спорту, який поєднує біг і плавання

- транслітерація:

armwrestling – армреслінг

quadball – квадбол – вид спорту, який з'явився на основі художнього світу Гаррі Поттера

rotholing – ротолінг – спортивне лазіння по вибоїнах та підземних печерах

digger – дігер – 1) молодіжний танець; 2) різновид соксу; 3) дисципліна у гірськолижників

skeleton – скелетон – зимовий олімпійський вид спорту

dogga – дога – практика йоги із залученням домашніх собак

plogging – плоггінг – поєднання бігу з підбиранням сміття, яке вперше з'явилося у Швеції 2016 року

Було виявлено, що транскодування є використанням фонетичних або літеральних відповідників. Для прикладу, термін *socks* відтворено як *сокс*, що демонструє відтворення англійських звуків українською мовою.

4. Калькування:

aerial yoga – повітряна йога – різновид йоги, який передбачає вправи із застосуванням підвісного гамака

fly yoga – повітряна йога

Цей спосіб перекладу базується на складанні українського терміну з елементів, які мають аналогічне значення. Наприклад, термін *aerial yoga* перекладено як *повітряна йога*, де слово *повітряна* вказує на використання підвісного гамака.

5. Контекстуальна заміна:

B.A.S.E. jumping – стрибки *B.A.S.E.* – екстремальний вид спорту

Як бачимо, термін *B.A.S.E. jumping* відтворено як *стрибки B.A.S.E.*, де компонент *B.A.S.E.* лишається без зміни, що може вказувати на важливість цих аббревіатур у спортивному контексті.

6. Смысловий розвиток:

trampolining – батутна гімнастика – змагальний олімпійський вид спорту, в якому спортсмени виконують акробатичні прийоми, підстрибуючи на батуті

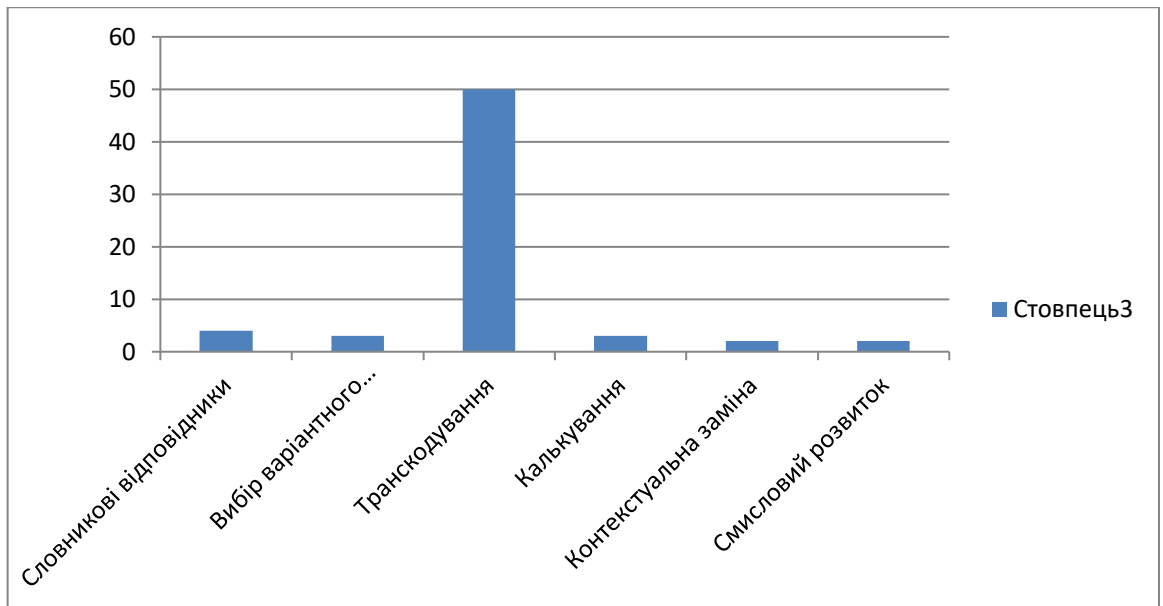
eye yoga – йога для очей – вправи, спрямовані на зміцнення м'язів очей

Наведені спортивні терміни відтворені з урахуванням їх суті та відображення детальної інформації. Так, термін *trampolining* відтворено як *батутна гімнастика*, де вказано на змагальний характер цього виду спорту.

Кількісний аналіз способів перекладу англomовної термінології тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту» українською мовою подаємо у Діаграмі 2.2.

Діаграма 2.2

Способи перекладу неологізмів спортивної термінології групи
«Спортивні дисципліни та види спорту»

Із загальної кількості неологізмів тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту» (64 одиниці), 4 лексеми відтворено за допомогою використання словникових відповідників; 3 одиниці – вибором варіантного відповідника; 50 одиниць – транскодуванням (транскрипція та транслітерація); 3 одиниці – калькуванням; 2 одиниці – контекстуальною заміною; 2 одиниці – смисловим розвитком.

Отже, у процесі роботи було виокремлено такі основні способи перекладу англomовної спортивної термінології українською мовою, як використання словникових відповідників, вибір варіантного відповідника, транскодування (транскрипція та транслітерація), калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток та описовий переклад. Відповідно до результатів кількісного аналізу було з'ясовано, що найчастіше у процесі відтворення англomовних термінів українською мовою використовується транс кодування, яке поєднує в собі транскрипцію та транслітерацію термінів. Лексичні одиниці, які належать до тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту», найчастіше відтворюються за допомогою транскодування.

2.2 Переклад неологізмів тематичної групи «Найменування дій та устаткування в спорті»

Тематична група «Дії та устаткування в спорті» включає в себе терміни, які українською мовою відтворюються за допомогою використання таких способів перекладу:

1. Транскодування:

- транскрипція:

overtime – *овертайм* – додатковий час

play-off – *плей-офф* – повторна зустріч після нічиєї

cat-leap – *кет ліп* – способи подолання пересування, подолання перешкод у такій молодіжній діяльності, як паркур

underbar – *андербар* – способи подолання пересування, подолання перешкод у такій молодіжній діяльності, як паркур

wallrun – *волран* – способи подолання пересування, подолання перешкод у такій молодіжній діяльності, як паркур

scooter – *скутер* – одномісне спортивне (перегонове) судно з реданом та підвісним човновим мотором

skateboard – *скейтборд* – спеціальна дошка з роликами для катання

courtsiding – *кортсайдінг* – оперативна передача інформації про перебіг спортивної події від людини, яка перебуває безпосередньо на місці події, з метою використання цієї інформації у ставках на спорт

exercise snacking – *ексесайз снєкінг* – заняття спортом короткими інтервалами, поміж іншими заняттями

fitness snacking – *фітнес снєкінг* – заняття спортом короткими інтервалами, поміж іншими заняттями

motor doping / *moto-doping* – *мото-допінг* – у велосипедному спорті використання прихованого маленького моторчика на велосипеді для отримання переваги над суперниками

runch – *ранч* – пробіжка під час обідньої перерви

foamrolling – *фовролінг* – метод м'язової терапії, що використовує пінистий валик для розтягування та масажу м'язів

superset – *суперсет* – метод тренування, який включає в себе виконання двох або більше вправ без перерви між ними

KO (Knock out) – *нокаут*

Hudl – *хадл* – платформа і програмне забезпечення, які надають інструменти для аналізу відео і навчання спортивних команд

Super Bowl – *супербовл* – в американському футболі назва фінальної гри за звання чемпіона Національної футбольної ліги (НФЛ) Сполучених Штатів

- транслітерація:

transfer – *трансфер* – перехід спортсмена із одного клубу в інший (зазвичай іноземний)

Таким чином, використання фонетичних відповідників дозволяє передати звукову схожість між англійським та українським термінологічними одиницями. У той же час транслітерація вживається для збереження літеральної схожості лексичних одиниць.

2. Контекстуальна заміна:

DNF (Did Not Finish) – *не фінішувати*

Використання контекстуальної заміни допомагає передати значення термінологічної одиниці шляхом розгортання контекстуального зв'язку.

3. Описовий переклад:

spurt – різке короткочасне збільшення швидкості руху

runcommute / run-commute / run commute – *пробіжка від дому до місця роботи*

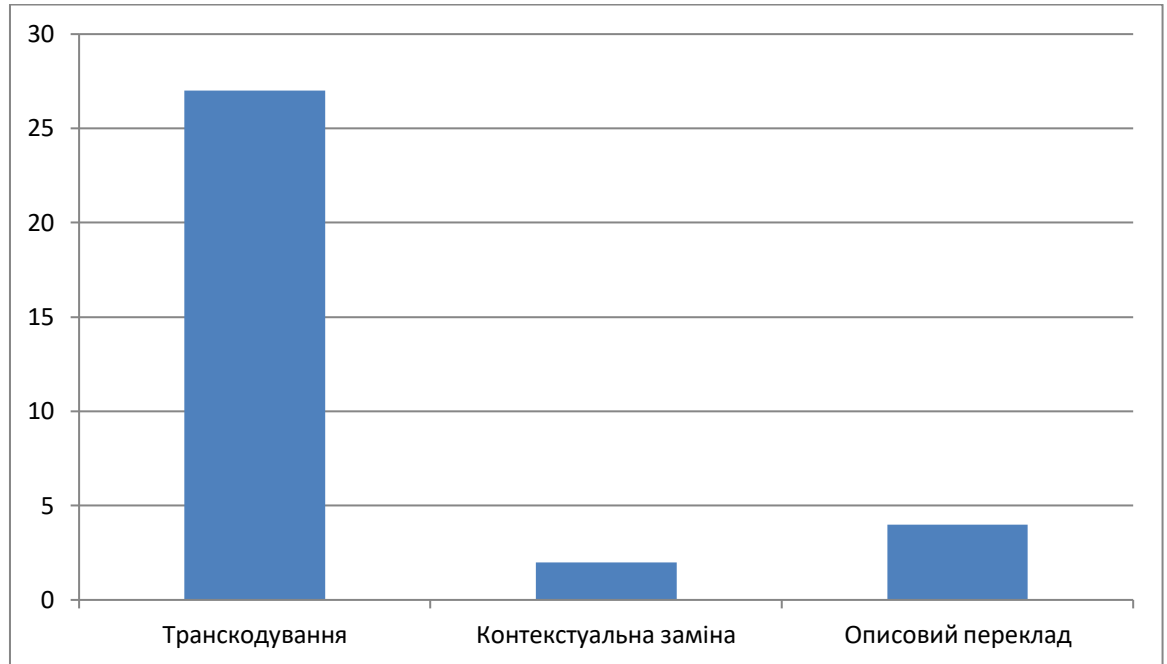
SeatGeek – *система пошуку квитків, яка об'єднує спортивні ігри, концерти і театральні постановки*

Як бачимо, описовий переклад найчастіше використовується у тому випадку, коли не існує точного аналога чи можливості використовувати інші методи перекладу.

Кількісний аналіз особливостей відтворення англомовної термінології тематичної групи «Дії та устаткування в спорті» українською мовою подаємо у Діаграмі 2.3.

Діаграма 2.3

*Способи перекладу спортивних неологізмів тематичної групи
«Найменування дій та устаткування в спорті»*

Із загальної кількості термінів тематичної групи «Найменування дій та устаткування в спорті» (33 одиниць), 27 одиниць – транскодуванням (транскрипція та транслітерація); 2 одиниці – контекстуальною заміною; 4 одиниці – описовим перекладом.

Отже, було з’ясовано, що транскодування виявилось найпоширенішим способом перекладу для неологізмів тематичної групи «Найменування дій та устаткування в спорті».

2.3 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивні заходи та змагання»

Для перекладу англійської неологізмів спортивної термінології тематичної групи «Спортивні заходи та змагання» українською мовою використано наступні способи:

1. Словникові відповідники:

esports / e-sports – кіберспорт, *e-sport* – командні чи індивідуальні змагання з відеоігор

everesting – *еверестинг* – різновид тренування для велосипедистів, який передбачає підйом і спуск з гори чи пагорба, поки сумарно не набереться 8,848 метрів пробігу (висота гори Еверест

rascation – *перегони* – подорож, яка поєднує перегони (наприклад, марафон або триатлон) і відпочинок

Зазначимо, що використання словникових відповідників дає можливість точно передати особливості певного терміну, зберігаючи його основне значення.

2. Вибір варіантного відповідника:

WOD – *тренування дня* – аббревіатура, яка означає "Workout of the Day" або "тренування дня", яке використовується в контексті CrossFit

Тут простежується те, що вибір варіантного відповідника дозволяє врахувати контекст та конкретний фаховий вимір терміну.

3. Транскодування:

- транскрипція:

zorbing – *зорбінг* – різновид активного відпочинку чи спорт, що полягає в спуску людини у круглій прозорій полімерній кулі, зорбі, з гори або пов'язаний з перетинанням водою всередині аналогічної кулі

rafter – *рафтер* – на баскетбольній арені рафтер – місце, де вшановують легенди

scix – *кракс* – термін, що використовується в альпінізмі та скелелазінні, щоб описати найбільш складний етап маршруту або траси

- транслітерація:

scorigami – *скорігами* – комбінація очок, яка ніколи раніше не траплялася в історії спорту чи ліги

swimrun – *свімран* – мультиспортивна гонка, в якій учасники почергово долають бігові та плавальні етапи

Використання фонетичних відповідників дає можливість передати звукову схожість між термінологічними одиницями англійської та української мов.

5. Контекстуальна заміна:

Wimbledon Tennis – *Вімблдонський турнір* – міжнародний тенісний турнір, один із чотирьох турнірів Великого шолома, який з 1877 року проводить більшість своїх матчів на трав'яних кортах Всеанглійського клубу лаун-тенісу та крокету

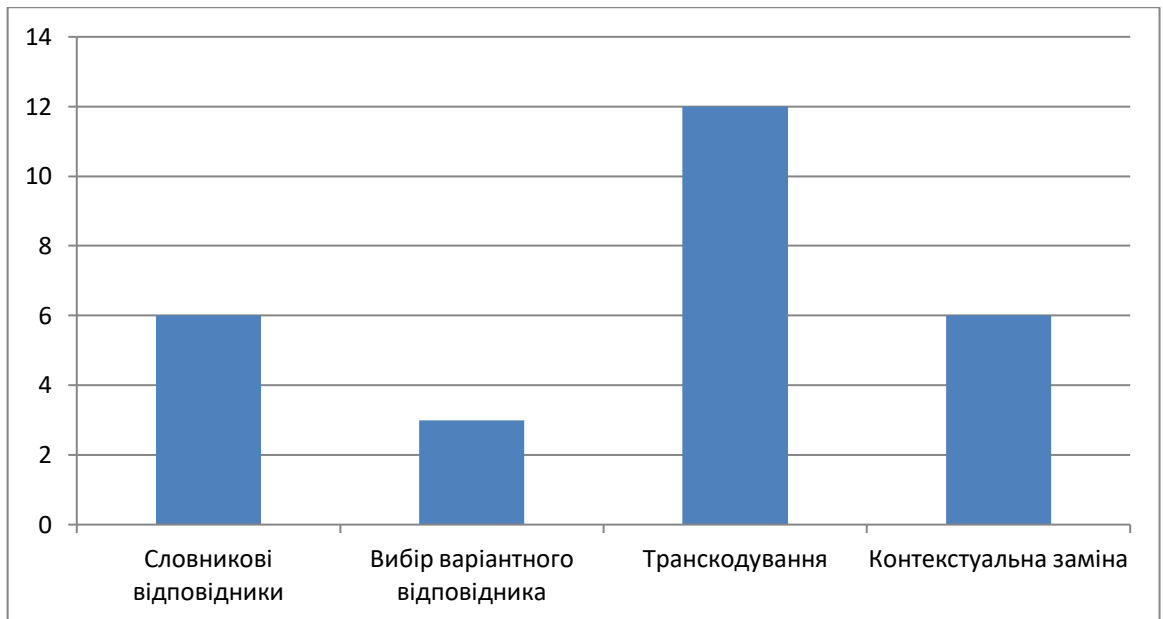
Слід зауважити, що заміна англійського терміну з відповідним контекстом дозволяє передати його значення шляхом поєднання лексичних одиниць. Наведений приклад *Wimbledon Tennis* використовується з метою передачі найменування міжнародного тенісного турніру з врахуванням його особливостей.

Кількісний аналіз способів перекладу англійських неологізмів тематичної групи «Спортивні заходи та змагання» українською мовою подаємо у Діаграмі 2.4.

Діаграма 2.4

Способи перекладу неологізмів тематичної групи

«Спортивні заходи та змагання»

Із загальної кількості неологізмів тематичної групи «Спортивні заходи та змагання» (27 одиниць), 6 лексем відтворено за допомогою використання словникових відповідників; 3 одиниці – вибором варіантного відповідника; 12 одиниць – транскодуванням (транскрипція та транслітерація); 6 одиниць – контекстуальною заміною.

Отже, у процесі перекладу неологізмів тематичної групи «Спортивні заходи та змагання» було використано словникові відповідники, варіантні відповідники, транскодування та контекстуальну заміну. Було простежено, що найчастіше застосовується такий спосіб, як транс кодування, який поєднує в собі, як транслітерацію, так і транскрипцію термінів.

2.4 Переклад неологізмів тематичної групи «Професії та гравці в галузі спорту»

У ході дослідження специфіки перекладу неологізмів спортивної термінології, яка належить до тематичної групи «Професії та гравці в галузі спорту», було виявлено використання таких способів, як:

1. Транскодування:

- транскрипція:

diver – водолаз

biker – байкер

roofer – руфер – той, що лазить по дахах

surfer – серфер

catcher – кетчер – учасник вільної боротьби

rider – райдер – той, хто катається; слово вживається щодо ролерів і сноубордистів

- транслітерація:

roller – роллер – той, хто катається на роликівих ковзанах

Варто звернути увагу на те, що використання транскрипції та транслітерації допомагає відтворити звуковий аспект термінологічної одиниці, зберігаючи звукову схожість між обома мовами.

2. Калькування:

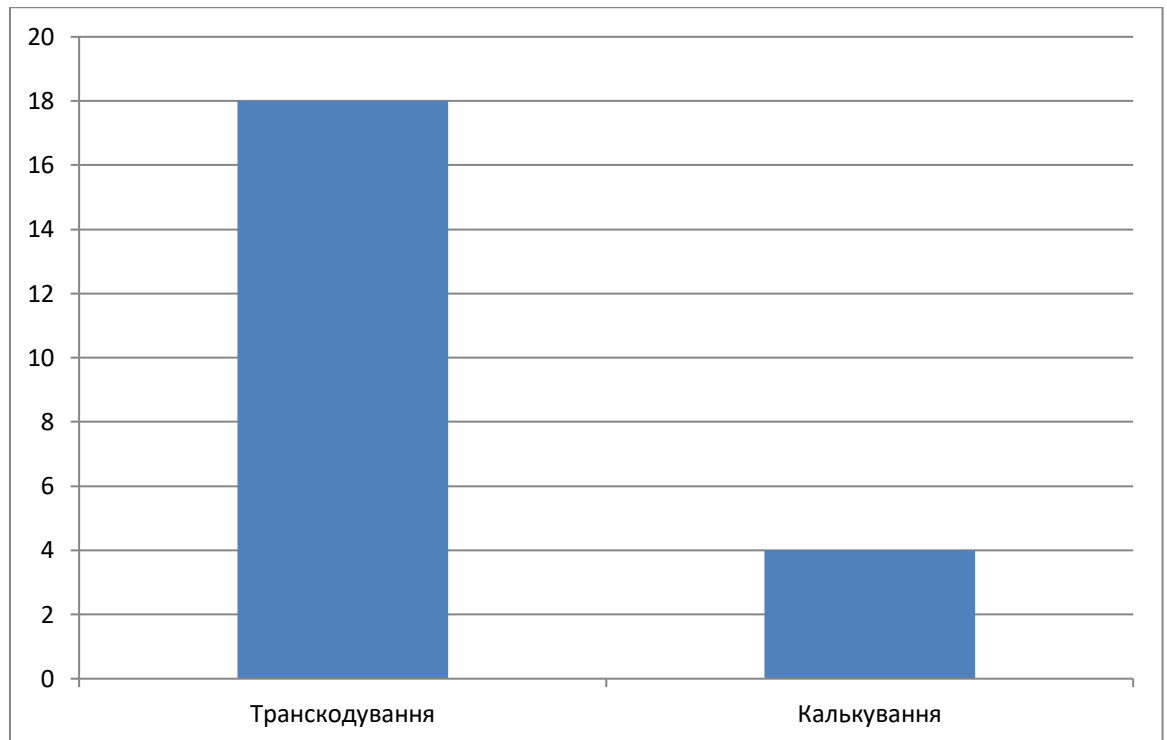
MVP (Most Valuable Player) – найцінніший гравець

У наведеному прикладі використання калькування дає можливість буквально відтворити значення складних та абрєвійованих термінів для уникнення непорозумінь.

Кількісний аналіз способів перекладу англійської термінології тематичної групи «Професії в галузі спорту» українською мовою подаємо у Діаграмі 2.5.

Діаграма 2.5

Способи перекладу спортивних неологізмів тематичної групи
«Професії та гравці в галузі спорту»

Із загальної кількості неологізмів тематичної групи «Професії та гравці в галузі спорту» (22 одиниці), 18 одиниць – транскодуванням (транскрипція та транслітерація); 4 одиниці – калькуванням.

Отже, як було з'ясовано, тематична група «Професії та гравці в галузі спорту» включає в себе незначну кількість неологізмів. Більшість з них було відтворено за допомогою використання такого способу перекладу, як транскодування (транслітерація та транскрипція).

2.5 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивний одяг та екіпірування»

Неологізми тематичної групи «Спортивний одяг та екіпірування» було перекладено українською мовою шляхом використання таких способів, як:

1. Транскодування:

- транслітерація:

Fitbit – *фiтбіт* – бренд спортивних годинників, який став популярним в останні роки

У цьому контексті транслітерація використовується з метою передачі найменування бренду *Fitbit* українською мовою, зберігаючи літеральну схожість термінів. На наш погляд, саме це допомагає звернути увагу на популярність та важливість бренду.

2. Описовий переклад:

athleisure – *стиль одягу, що поєднує спортивний і повсякденний одяг*

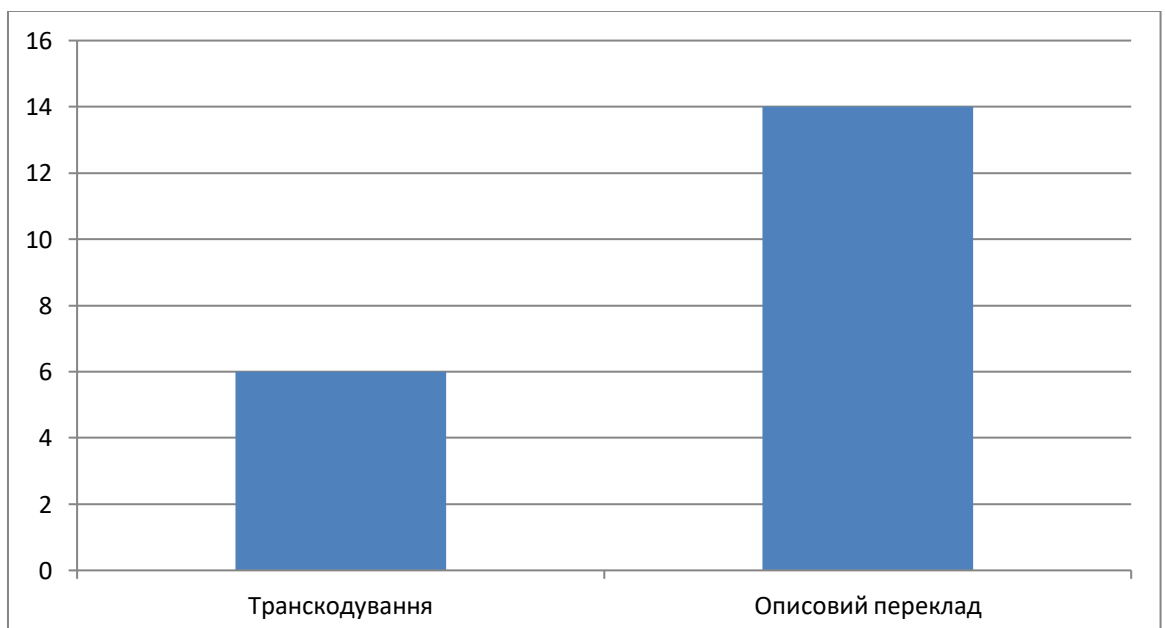
Як демонструє приклад, використання описового перекладу допомагає розкрити значення непростого поняття, котре може бути незнайомим чи новим для цільової аудиторії.

Кількісний аналіз способів перекладу англomовних неологізмів тематичної групи «Спортивний одяг та екіпірування» українською мовою подаємо у Діаграмі 2.6.

Діаграма 2.6

Способи перекладу неологізмів тематичної групи

«Спортивний одяг та екіпірування»

Із загальної кількості неологізмів тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту» (20 одиниць), 6 лексем відтворено за допомогою транскодування (транслітерація); 14 одиниць – описовим перекладом.

Отже, тематична група «Спортивний одяг та екіпірування» вміщає в себе неологізми, які було відтворено за допомогою застосування таких способів, як транскодування, зокрема транслітерація, та описовий переклад.

2.6 Переклад неологізмів тематичної групи «Спортивні організації»

У ході дослідження було виявлено декілька прикладів неологізмів спортивної термінології, які належать до тематичної групи «Спортивні організації»: *NBA*, *NFL*, *IOC* та *WBC*. Ці терміни виступають аббревіатурами, які українською мовою відтворюються за допомогою відповідників:

NBA – *НБА* – Національна Баскетбольна Асоціація

NFL – *НФЛ* – Національна Футбольна Ліга

IOC – *МОК* – Міжнародний Олімпійський Комітет

WBC – *СБР* – Світова боксерська рада

Як бачимо, кожен з неологізмів може мати два варіанти перекладу: аббревіатура-відповідник або описовий переклад. Таким чином, аббревіатура-відповідник – це досить зручний спосіб передачі найменувань відомих організацій, але при цьому важливо пам'ятати про зазначення розшифровки цих аббревіатур.

Отже, це може свідчити про те, що переклад неологізмів спортивної термінології, зокрема тієї, яка позначає спортивні організації, може бути досить гнучким та залежати від контексту та вимог цільової аудиторії. Обираючи доцільний варіант перекладу, важливо зважати на специфіку кожного терміну та його важливість у спортивному середовищі для забезпечення точності та зрозумілості.

2.7 Переклад неологізмів тематичної групи «Здорове харчування та дієти»

Тематична група «Здорове харчування та дієти» включає в себе 11 неологізмів, які позначають відповідні поняття. У процесі аналізу специфіки перекладу термінів, які до неї належать, було виявлено використання наступних способів:

1. Словникові відповідники:

Veganism – *веганство*

Використання словникового відповідника вважаємо прямим і точним способом перекладу. У поданому прикладі словниковий відповідник забезпечує правильне відтворення значення англomовного терміну українською мовою.

2. Вибір варіантного відповідника:

Carnivore Diet – *дієта м'ясоїдних*

На наш погляд, вибір варіантного відповідника варто вважати творчим підходом щодо перекладу, який залишає деякий відтінок оригінальності, але водночас забезпечує зрозумілість змісту термінологічної одиниці.

3. Калькування:

Pritikin diet – *дієта Прітікіна*

Whole30 diet – *дієта Whole30*

Mediterranean Diet – *середземноморська дієта*

The Ketogenic Diet – *кетогенна дієта*

Paleo Diet – *палео дієта*

У цьому випадку використання калькування передбачає дослівний переклад термінів. Цей спосіб акцентує увагу на оригінальності терміну та зберігає зв'язок із походженням самої дієти.

4. Контекстуальна заміна:

Dessert with Breakfast Diet – *десерт із дієтою на сніданок*

Вважаємо, що використання контекстуальної заміни передбачає внесення змін в суть англomовного терміну для того, щоб відобразити його особливість та сутність. У цьому випадку заміна була здійснена таким чином, що основна увага акцентується на поєднанні десерту зі сніданком в рамках дієти.

5. Смысловий розвиток:

Low-FODMAP diet – дієта з низьким вмістом FODMAP

Intermittent Fasting – періодичне голодування

Подані приклади доводять те, що використання смыслового розвитку передбачає розкриття чи розширення суті терміну. У наведених прикладах додається інформація щодо змісту дієти або особливостей голодування.

6. Описовий переклад:

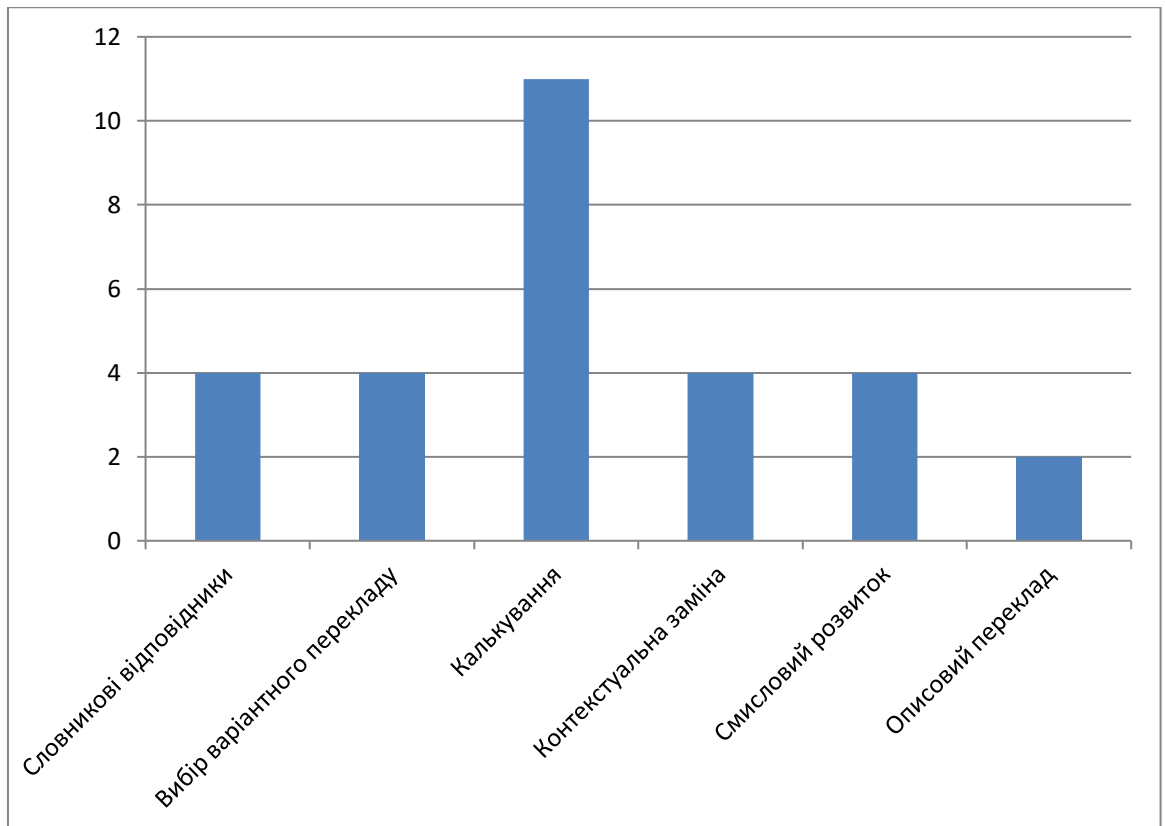
Sirtfood Diet – десерт із дієтою на сніданок

У цьому випадку описовий переклад передбачає використання описових лексичних одиниць з метою передачі суті терміну.

Кількісний аналіз способів перекладу неологізмів англomовної термінології тематичної групи «Здорове харчування та дієти» українською мовою подаємо у Діаграмі 2.7.

Діаграма 2.7

Способи перекладу неологізмів спортивної термінології тематичної групи «Здорове харчування та дієти»

Із загальної кількості неологізмів тематичної групи «Здорове харчування та дієти» (30 одиниць), 4 лексеми відтворено за допомогою використання словникових відповідників; 4 одиниці – вибором варіантного відповідника; 11 одиниць – калькуванням; 4 одиниці – контекстуальною заміною; 4 одиниці – смисловим розвитком; 2 одиниці – описовим перекладом.

Отже, було виявлено, що англomовні неологізми тематичної групи «Здорове харчування та дієти» найчастіше перекладаються українською мовою за допомогою калькування. Значно рідше використовуються такі способи, як використання словникових відповідників, вибір варіантних відповідників, контекстуальна заміна, смисловий розвиток та описовий переклад.

Висновки до розділу 2

У процесі роботи перш за все було укладено вибірку, яка включає в себе 200 неологізмів спортивної термінології, з яких 14 одиниць було відтворено за допомогою використання словникових відповідників, 16 – варіантного відповідника, 128 – транскодування, 16 – калькування, 8 – контекстуальної заміни, 8 – смислового розвитку, 10 – описового перекладу.

Проведений аналіз новітньої англомовної спортивної термінології доводить використання різноманітних підходів до перекладу термінів українською мовою в різних тематичних групах. У цілому, під час відтворення неологізмів спортивної термінології використовуються такі основні способи перекладу, як використання словникових відповідників, вибір варіантних відповідників, транскодування (транскрипція та транслітерація), калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток та описовий переклад.

Кількісний аналіз продемонстрував, що транскодування, котре включає в собі транскрипцію та транслітерацію неологізмів, варто вважати найпоширенішим способом перекладу для багатьох термінів різних тематичних груп досліджуваної спортивної термінології. Цей підхід дає можливість максимально зберегти оригінальність звучання та написання новітніх термінів при їх перекладі.

У той же час дослідження кожної тематичної групи продемонстрував, що специфіка термінів впливає на вибір способу перекладу. Так, для тематичних груп «Спортивні дисципліни та види спорту» та «Найменування дій та устаткування в спорті» властиве використання транскодування (транскрипція та транслітерація). У той час як для тематичної групи «Спортивні заходи та змагання» характерні словникові відповідники, варіантні відповідники, транскодування та контекстуальна заміна. Терміни тематичної групи «Професії та гравці в галузі спорту» найчастіше перекладаються за допомогою транскодування, а тематична група «Спортивний одяг та екіпірування»

демонструє застосування транскодування, транслітерації та описового перекладу.

Крім того, аналіз доводить, що кожний спосіб перекладу включає свої відмінності. Для прикладу, транскодування допомагає зберегти звучання новітніх термінологічних одиниць, а калькування дозволяє чітко передати значення. Загалом, вибір оптимального способу перекладу завжди залежить від контексту, особливостей певного терміна та потреб цільової аудиторії.

Кожен неологізм перекладені українською мовою з урахуванням їхньої суті та відображення конкретизуючої інформації. Було звернено увагу н те, що неологізми спортивної термінології, які належать до тематичної групи «Спортивні організації», зокрема *NBA*, *NFL*, *IOC* та *WBC*, виступають аббревіатурами, які українською мовою було відтворено за допомогою відповідників.

ВИСНОВКИ

Неологізми – це нові слова, метою яких є вираження вербалізованих знань у свідомості людини, а це є ще одним важливим доказом існування тісних зв'язків предметів, явищ і мови у реальності. Дослідження специфіки неологізмів є доволі вагомим сьогодні, адже лексика постійно поповнюється, утворюються нові слова та змінюються і водночас спрощуються вже існуючі, у зв'язку з чим виникає все більше причин для її лінгвістичного дослідження.

У зв'язку з тим, що неологізми займають практично всі галузі життя та лексичний склад англійської мови безперервно поповнюється ними, слід усвідомити, у який спосіб слід перекладати ці слова українською мовою.

У сучасній англомовній спортивній термінології наявні певні семантичні та структурні особливості. Учені виокремлюють основні моделі словотворення та структурні особливості термінів спортивної тематики. Зокрема, для утворення термінів використовуються такі словотвірні способи, як префіксація, суфіксація та суфіксально-префіксальний спосіб. Найпродуктивнішими суфіксами для створення спортивних термінів вважаються *-ing*, *-s* та *-er*. У спортивній термінології також часто вживаються скорочення та аббревіатури з метою зручності процесу комунікації. Спортивна термінологія перебуває у постійному розвитку, що зумовлено появою нових видів спорту та технологій. У процесі дослідження спортивної термінології важливо враховувати не лише словотвірні особливості, а й семантичні, зокрема у контексті спортивного середовища.

На основі нашої вибірки було виокремлено наступні тематичні групи: «Спортивні дисципліни та види спорту», «Найменування дій та устаткування в спорті», «Спортивні заходи та змагання», «Професії та учасники у галузі спорту», «Спортивний одяг та спортивне обладнання», «Спортивні організації», «Здорове харчування та дієти».

У процесі роботи було виокремлено такі основні способи перекладу англомовної спортивної термінології українською мовою, як використання

словникових відповідників, вибір варіантного відповідника, транскодування (транскрипція та транслітерація), калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток та описовий переклад. Відповідно до результатів кількісного аналізу було з'ясовано, що найчастіше у процесі відтворення англomовних термінів українською мовою використовується транс кодування, яке поєднує в собі транскрипцію та транслітерацію термінів. Лексичні одиниці, які належать до тематичної групи «Спортивні дисципліни та види спорту», найчастіше відтворюються за допомогою транскодування.

Транскодування виявилось найпоширенішим способом перекладу для термінів тематичної групи «Найменування дій та устаткування в спорті».

Під час перекладу термінологічних одиниць тематичної групи «Спортивні заходи та змагання» було використано словникові відповідники, варіантні відповідники, транскодування та контекстуальну заміну. Було простежено, що найчастіше застосовується такий спосіб, як транс кодування, який поєднує в собі, як транслітерацію, так і транскрипцію термінів.

Тематична група «Професії та гравці в галузі спорту» включає в себе незначну кількість термінів. Більшість з них було відтворено за допомогою використання такого способу перекладу, як транс кодування (транслітерація та транскрипція).

Тематична група «Спортивний одяг та екіпірування» вміщає в себе термінологічні одиниці, які було відтворено за допомогою застосування таких способів, як транс кодування, зокрема транслітерація, та описовий переклад.

Переклад спортивної термінології, зокрема тієї, яка позначає спортивні організації, може бути досить гнучким та залежати від контексту та вимог цільової аудиторії. Обираючи доцільний варіант перекладу, важливо зважати на специфіку кожного терміну та його важливість у спортивному середовищі для забезпечення точності та зрозумілості.

Англomовні лексичні одиниці тематичної групи «Здорове харчування та дієти» найчастіше перекладаються українською мовою за допомогою калькування. Значно рідше використовуються такі способи, як використання

словникових відповідників, вибір варіантних відповідників, контекстуальна заміна, смисловий розвиток та описовий переклад.

Завдяки виконанню роботи та вибору правильних методів дослідження усі завдання нашої роботи було виконано – було досягнуто мети та сформульовано ряд висновків.

Отже, ми схарактеризували поняття неологізму; розглянули вимоги до перекладу неологізмів; визначили структурно-семантичні особливості спортивної термінології у сучасній англійській мові; сформували тематичні групи неологізмів лексико-семантичного поля «Спорт»: «Спортивні дисципліни та види спорту», «Найменування дій та устаткування в спорті», «Спортивні заходи та змагання», «Професії та гравці в галузі спорту», «Спортивний одяг та екіпірування», «Спортивні організації», «Здорове харчування та дієти»; проаналізували переклад неологізмів виокремлених тематичних груп.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРИТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусак І. В. *Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу* : автореф. дис... канд. філол. наук. Ужгород : 2003. 20 с.
2. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Раденька С. В. Термінологія та переклад. Вінниця : Нова книга, 2010. 232 с.
3. Гладка В. А. Поняття «неологізм» у світлі сучасних наукових парадигм. *Наукові записки*. Вип. 11. 2011. С. 170–176.
4. Гонта І. Переклад композит та полі компонентних термінів авіаційної галузі англійської мови, оформлених агентивними суфіксами. *Здобутки та перспективи розвитку сучасного мовознавства*. 2015. С. 144-148. URL : <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22340/1/144-148%20Гонта.pdf> (дата звернення: 01.09.2023).
5. Данкевич Т. Переклад авторських неологізмів в англійській мові. *Мова і культура*. 2014. Вип. 17, т. 3. С. 341-346.
6. Дзюбіна О. І. Диференціальні ознаки неологізмів і okazіоналізмів (на матеріалі художньої літератури та Інтернет-реклами англійської мови). *Вісник ЛНУ ім. І. Франка. Серія : Іноземні мови*. 2014. №22. С. 78-84.
7. Дзюбіна О. І. Типологічні принципи класифікації неологізмів у сучасній англійській мові. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018, № 33, том 2. С. 38-40. URL : http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v33/part_2/12.pdf (дата звернення: 10.09.2023).
8. Драбов Н. До питання перекладу англійських неологізмів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 13, 2015. С. 176-181.
9. Заболотна Т., Христич Н. Okazіоналізми в англомовній рекламі. *Теоретична і дидактична філологія*. 2014. Вип. 1. С. 217-223.

10. Зацний Ю. А. Неологізми англійської мови 80-90 років ХХ століття. Запоріжжя : РА «Тандем-У», 1997. 396 с.
11. Каптюрова В. Сленг соціальних мереж та мікроблогів. *Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи*. К. : Логос, 2012. С. 134–140.
12. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2002. 576 с.
13. Коваленко А. Загальний курс науково-технічного перекладу. К. : 2001. 290 с.
14. Козаченко І. В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 25. Том 2. С. 166-168.
15. Костенко О. Сучасні англійські неологізми та способи їх перекладу українською мовою. *Закарпатські філологічні студії*. С. 97-100. 2020.
16. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підруч. для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2001. 368 с.
17. Куц Е. О. Англійські політичні неологізми як перекладацька проблема. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*: зб. наук. пр. К. : Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 220-228.
18. Машковцева К. М. Особливості перекладу неологізмів з англійської мови українською на матеріалі трактату Е. Саїда «Орієнталізм». *Студентські наукові студії : Молодіжний науковий журнал*. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, Вип. 1(32). 2013. С. 27-30.
19. Мічуда Р. Процес мовної соціалізації неологізмів і okazіоналізмів у сучасній англійській мові. 2022. URL : <https://cutt.ly/JwAUG91W> (дата звернення: 01.09.2023).
20. Неня Я. Лексичні новотвори німецької мови як соціологічний показник суспільного життя. Старобільськ : 2021. 111 с. URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8765> (дата звернення: 10.09.2023).

21. Низенко Я., Григоренко Н. Основні труднощі адекватного перекладу нестандартної лексики англійської мови. 2012. URL : http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2012/Philologia/6_111668.doc.htm. (дата звернення: 15.10.2023)

22. Остафійчук О. Д. Неологізми англійської мови в сучасному суспільстві. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*. 2020, №3. С. 156-160.

23. Погоріла А. Особливості перекладу неологізмів англійської мови . *Young Scientist*. № 3.1 (55.1), 2018. С. 143-146. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/35.pdf> (дата звернення: 01.09.2023).

24. Сушинська І. Структурно-семантична типологія спортивної лексики у текстах публіцистичного стилю. *Молода спортивна наука України*. 2008, т. 1. С. 359-364. URL : <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/2591/1/08simops.pdf> (дата звернення: 01.09.2023).

25. Шевченко З. В. Словник гендерних термінів : словник. Черкаси : видавець Чабаненко Ю., 2016. 336 с.

26. Шкуліпа Ю. С. Основні способи перекладу неологізмів публіцистичного стилю з англійської мови українською. *Актуальні проблеми філології. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика». 2017. С. 91-93.

27. Athletics Coaching Guide: Athletics Rules, Protocol and Etiquette. Washington : Special Olympics Inc. 2007. 186 p. URL : <https://media.specialolympics.org/soi/files/sports/Athletics/EEEZOQIY/ATHLETICS.PDF> (accessed: 10.08.2023)

28. Bartsch R. Sports language in English: Terminology and structure. *Journal of Language Teaching and Research*. 2016, 8(6). P. 1168-1175.

29. Chen M. H. The formation and evolution of English sports terminology. *Journal of Language Teaching and Research*. 2014, 9(4). P. 697-703.

30. López A. L. G. English sports discourse: Terminology and genre. *LFE. Revistade Lengua para Fines Específicos*. 2015, 21(1). P. 117-138.
31. McEnery T., Hardie, A. *Corpus linguistics: Method, theory and practice*. Cambridge University Press. 2012. 312 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

32. Careers in Sports (With Duties and Salaries). URL : <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/careers-in-sports> (accessed: 10.09.2023).
33. Coaching Youth Track and Field. American Sport Education Program. Champaign : Human Kinetics, 2008. 232 p.
34. Fact-Based Health Benefits of VR Fitness Training. Viro. Fit, 12 Nov. 2019. URL : www.viro.fit/blog/virtual-reality-fitness/7-fact-based-health-benefits-vr-fitness-training (accessed: 04.09.2023).
35. Fall/Winter 2023 Design Inspiration: Athletic wear. URL : <https://fashionunited.com/news/fashion/fall-winter-2023-design-inspiration-athletic-wear/2022053147897> (accessed: 10.09.2023).
36. Fitness trends for 2022. URL : <https://www.glofox.com/blog/10-fitness-industry-trends-that-could-define-2020/> (accessed: 04.09.2023).
37. Free Online Dictionary for English Definitions. URL : <https://dictionary.cambridge.org/> (accessed: 04.09.2023).
38. Herring S. Computer-Mediated Conversation: Introduction and Overview Language. 2011. Vol. 8. URL : <http://www.languageatinternet.org/articles/2011/Herring>. (accessed: 10.09.2023).
39. High-Intensity Interval Training for Health Benefits and Care of Cardiac Diseases. The Key to an Efficient Exercise Protocol. *World Journal of Cardiology*, vol. 11, no. 7, 2019. PP. 171–88.

40. Latest Fitness Trends For 2023. URL : <https://origympersonaltrainercourses.co.uk/blog/latest-fitness-trends> (accessed: 04.09.2023).
41. List of New & Unique Sports. URL : <https://www.topendsports.com/sport/new/list.htm> (accessed: 04.09.2023).
42. Maxwell K. Brave new words : A Language Lover's Guide to the 21st Century. 2007. P. 207.
43. MED Magazine. New word of the month by Kerry Maxwell. URL : <http://macmillandictionaries.com/MED-Magazine/June2006/39-New-Word.htm> (accessed: 04.09.2023).
44. New types of jobs in sports. URL : https://www.iworkinsport.com/insights-detail?id_insight=58 (accessed: 10.09.2023).
45. New Workout Types That You've Not Heard Of Before. URL : <https://shapyscale.com/blog/fitness/new-workout-types-that-youve-not-heard-of-before/> (accessed: 04.09.2023).
46. Oxford Learner's Dictionaries. URL : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (accessed: 04.09.2023).
47. Popular Types of Workout Classes that are Trending in 2022. URL : <https://vivaglammagazine.com/popular-types-of-workout-classes-that-are-trending-in-2022/> (accessed: 04.09.2023).
48. Social Psychology: Obedience and Authority. Spark Notes, 2021. URL : www.sparknotes.com/psychology/psych101/socialpsychology/section7 (accessed: 04.09.2023).
49. Talk Football Guide: The Silver Goal rule. URL : <https://alleysport.com/what-is-silver-goal-football-a-rule-mystery-solved/> (accessed: 04.09.2023).
50. The Biggest Fitness Trends Of 2023: From Weight Training To Pilates. URL : <https://www.elle.com/uk/life-and-culture/culture/longform/a41063/fitness-trends-gym-classes-workout/> (accessed: 04.09.2023).

51. Sports organizations established in 2023. URL : https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sports_organizations_established_in_2023 (accessed: 10.09.2023).

52. Track and field athletics. URL : https://simple.wikipedia.org/wiki/Track_and_field_athletics (accessed: 01.09.2023).

53. Types of workout classes you need to try in 2022. URL : <https://beistravel.com/blogs/news/5-types-of-workout-classes-you-need-to-try-in-2022> (accessed: 04.09.2023).

54. Wei M. New Survey Reveals the Rapid Rise of Yoga — and Why Some People Still Haven't Tried It. Harvard Health, 7 Mar. 2016. URL : www.health.harvard.edu/blog/new-survey-reveals-the-rapid-rise-of-yoga-and-why-some-people-still-havent-tried-it-201603079179 (accessed: 04.09.2023).

55. Yurko N. The characteristics of word formation in English track-and-field terminology. Закарпатські філологічні студії. Ужгород. 2019. Вип. 9, т. 1. С. 146-149. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/33270/1/THE%20CHARACTERISTICS%20OF%20WORD%20FORMATION.pdf> (accessed: 01.09.2023).

56. Workout Clothes Brands for Women (2023). URL : <https://www.ulike.com/blog/top-workout-clothes-brands-for-women> (accessed: 10.09.2023).

ДОДАТКИ

Глосарій новітньої спортивної термінології

	<i>Англійський неологізм</i>	<i>Український відповідник</i>	
1.	overtime	овертайм	додатковий час
2.	play-off	плей-офф	повторна зустріч після нічиєї
3.	transfer	трансфер	перехід спортсмена із одного клубу в інший (зазвичай іноземний)
4.	Cat-leap	Кет ліп	способи подолання пересування, подолання перешкод у такій молодіжній діяльності, як паркур
5.	Underbar	андербар	способи подолання пересування, подолання перешкод у такій молодіжній діяльності, як паркур
6.	Wallrun	волран	способи подолання пересування, подолання перешкод у такій молодіжній діяльності, як паркур
7.	roller	роллер	Той, хто катається на роликівих ковзанах
8.	armwrestling	армреслінг	
9.	zorbing	зорбінг	різновид активного відпочинку чи спорт, що полягає в спуску людини у круглій прозорій полімерній кулі, зорбі, з гори або пов'язаний з перетинанням водою всередині аналогічної кулі

10.	<i>quadball</i>	<i>квадбол</i>	вид спорту, який з'явився на основі художнього світу Гаррі Поттера
11.	socks	сокс	один з різновидів гри футболу, дуже поширений серед молоді
12.	streetball	стрітбол	вуличний баскетбол (грають в одне кільце по три в команді)
13.	scooter	скутер	одномісне спортивне (перегонове) судно з реданом та підвісним човновим мотором
14.	skateboard	скейтборд	спеціальна дошка з роликами для катання
15.	SUP-surfing	SUP-серфінг	Stand Up Paddle Boarding (стоячий з веслом на дошці)
16.	night diving	нічне занурення	
18.	gliding	катання на ковзанах	
19.	potholing	потолінг	спортивне лазіння по вибоїнах та підземних печерах
20.	trampolining	Батутна гімнастика	змагальний олімпійський вид спорту, в якому спортсмени виконують акробатичні прийоми, підстрибуючи на батуті
21.	bossaball	боссабол	командна бельгійська гра, яка поєднує в собі капоейра, пляжний волейбол, акробатику, трюки на батуті, футбол та повітряну гімнастику
22.	digging	дігінг	гра, учасники якої ставлять за мету дістатися до будь-

			якого місця, використовуючи тільки дахи
23.	digger	дігер	1) молодіжний танець; 2) різновид соксу; 3) дисципліна у гірськолижників
24.	Pritikin diet	Дієта Прітікіна	
25.	rafter	рафтер	На баскетбольній арені рафтер – місце, де вшановують легенди
26.	diver	водолаз	
27.	biker	байкер	
28.	roofer	руфер	Той, що лазить по дахах
29.	Whole30 diet	Дієта Whole30	
30.	freestyle	фрістайл	Стрибки з трамплінів на лижах або снуборді
31.	surfer	серфер	
32.	Monkey	манкі	мавпа, а в паркурі це спосіб подолання перешкод
33.	duathlon	дуатлон	
34.	polyathlon	поліатлон	
35.	speedskiing	спідскіїнг	
36.	footing	футінг	опора для ноги; фундамент - тренувальний, біг, що зміцнює, швидка ходьба
37.	catcher	кетчер	учасник вільної боротьби
38.	B.A.S.E. jumping	Стрибки B.A.S.E.	екстремальний вид спорту
39.	spurt	спурт	різке короткочасне збільшення швидкості руху
40.	skeleton	скелетон	зимовий олімпійський вид спорту
41.	Low-FODMAP diet	Дієта з низьким вмістом FODMAP	
42.	Ponytrekking	понітрекінг	

43.	Kitesurfing	Кайт-серфінг	водний вид спорту, що являє собою катання по хвилях за допомогою повітряного змія
44.	Pentathlon	пентатлон	
45.	Decathlon	декатлон	
46.	velotrial	велотріал	дисципліна маунтинбайку, що полягає в подоланні перешкод на велосипеді
48.	Rider	райдер	той, хто катається; слово вживається щодо ролерів і сноубордистів
49.	aerial yoga	повітряна йога	різновид йоги, який передбачає вправи із застосуванням підвісного гамака
50.	canicross	Канікрос	вид спорту, який передбачає біг собаки разом із господарем
51.	courtsiding	кортсайдинг	оперативна передача інформації про перебіг спортивної події від людини, яка перебуває безпосередньо на місці події, з метою використання цієї інформації у ставках на спорт
52.	crossfit / CrossFit	кросфіт	різновид функціональних тренувань, який поєднує кардіонагрузки, гімнастичні і силові вправи
53.	doga	Дога	практика йоги із залученням домашніх собак
54.	Earthing	Ерсінг	заснований 2013 року в Данії вид спорту, який поєднує біг і плавання

55.	esports / e-sports	кіберспорт, е-спорт	командні чи індивідуальні змагання з відеоігор.
56.	everesting	еверестинг	різновид тренування для велосипедистів, який передбачає підйом і спуск з гори чи пагорба, поки сумарно не набереться 8,848 метрів пробігу (висота гори Еверест)
57.	exercise snacking	Екセスайз снєкінг	заняття спортом короткими інтервалами, поміж іншими заняттями
58.	eye yoga	йога для очей	вправи, спрямовані на зміцнення м'язів очей
59.	fly yoga	повітряна йога	
60.	fitness snacking	Фітнес снєкінг	заняття спортом короткими інтервалами, поміж іншими заняттями
61.	footgolf	футгольф	вид спорту, в якому гравці поштовхами ноги мають забити футбольний м'яч у лунку за найменшу кількість ударів
62.	free running	паркур	вид спорту, який передбачає швидке переміщення висотними будівлями із залученням акробатичних елементів
63.	High-Intensity Interval Training / HIIT	високоінтенсивне інтервальне тренування / ВІІТ	вид фізичного тренування, який передбачає зміну короткотривалих інтенсивних вправ короткими періодами активного відпочинку
64.	motor doping / moto-doping	мото-допінг	у велосипедному спорті використання прихованого

			маленького моторчика на велосипеді для отримання переваги над суперниками
65.	plogging	плоггінг	поєднання бігу з підбиранням сміття, яке вперше з'явилося у Швеції 2016 року
66.	racescation	перегони	подорож, яка поєднує перегони (наприклад, марафон або триатлон) і відпочинок
67.	runch	ранч	пробіжка під час обідньої перерви
68.	runcommute / run-commute / run commute	пробіжка від дому до місця роботи	пробіжка від дому до місця роботи
69.	scorigami	скорігамі	комбінація очок, яка ніколи раніше не траплялася в історії спорту чи ліги
71.	swimrun	свімран	мультиспортивна гонка, в якій учасники по чергово долають бігові та плавальні етапи
72.	volcano boarding / volcano surfing	вулканбордінг	екстремальний вид спорту, який передбачає швидкісний спуск схилом вулкану на тонкій дошці з фанери чи металу
73.	Athleisure		стиль одягу, що поєднує спортивний і повсякденний одяг
74.	Foamrolling	фoвмролінг	метод м'язової терапії, що використовує пінистий валик для розтягування та масажу м'язів

75.	Crossfit	кросфіт	вид фітнесу, що включає в себе комбінації вправ з використанням важків та власної ваги
76.	Plogging	плогінг	комбінація слова "біг" та слова "сміття", що означає збирання сміття під час бігу
78.	Superset	суперсет	метод тренування, який включає в себе виконання двох або більше вправ без перерви між ними
79.	WOD		аббревіатура, яка означає "Workout of the Day" або "тренування дня", яке використовується в контексті CrossFit
80.	Cruх	кракс	термін, що використовується в альпінізмі та скелелазінні, щоб описати найбільш складний етап маршруту або траси
81.	NBA	НБА	Національна Баскетбольна Асоціація
82.	NFL	НФЛ	Національна Футбольна Ліга
83.	IOC	МОК	Міжнародний Олімпійський Комітет
84.	WBC	СБР	Світова боксерська рада
85.	MVP (Most Valuable Player)	Найцінніший гравець	
86.	DNF (Did Not Finish)	не фінішував	
87.	KO (Knock out)	нокаут	
88.	Fitbit	фітбіт	бренд спортивних годинників, який став популярним в останні роки

89.	Hudl	хадл	платформа і програмне забезпечення, які надають інструменти для аналізу відео і навчання спортивних команд
90.	SeatGeek		Система пошуку квитків, яка об'єднує спортивні ігри, концерти і театральні постановки
91.	Super Bowl	супербовл	в американському футболі назва фінальної гри за звання чемпіона Національної футбольної ліги (НФЛ) Сполучених Штатів
92.	Wimbledon Tennis	Вімблдонський турнір	міжнародний тенісний турнір, один із чотирьох турнірів Великого шолома, який з 1877 року проводить більшість своїх матчів на трав'яних кортах Всеанглійського клубу лаун-тенісу та крокету
93.	Intermittent Fasting	Періодичне голодування	
94.	Mediterranean Diet	Середземноморська дієта	
95.	The Ketogenic Diet	Кетогенна дієта	
96.	Dessert with Breakfast Diet	Десерт із дієтою на сніданок	
97.	Veganism	Веганство	
98.	Carnivore Diet	Дієта м'ясоїдних	
99.	Paleo Diet	Палео дієта	
100.	Sirtfood Diet	Десерт із дієтою на сніданок	

101.	galactico	всесвітньо відомий, високооплачуваний футболіст	
102.	bouncebackability	здатність знову досягти успіху після періоду невдачі	
103.	squeaky bum time	здатність відбиватися	
104.	tapping up	спроба залучити гравця, поки він ще зв'язаний контрактом з іншою командою	
105.	chin music		кидок у крикеті, бейсболі та боулінгу, який спрямований у голову гравця з битою
106.	monster	монстр	використовується у регбі, щоб перемогти іншу команду
107.	doosra		у крикеті м'яч, викинутий таким чином, що він повертається від гравців, які б'ють правою рукою
108.	groundshare	найкращий варіант використання земельної частки	діяльність або принцип двох місцевих спортивних команд, які ділять один стадіон
109.	bench player		гравець, який не грає регулярно за першу команду, але демонструє хорошу форму та потенціал
110.	clogger		футболіст, який зазвичай робить фоли на інших гравцях під час прийому

111.	onion bag		сітка для воріт, яка використовується особливо в контексті забитого голу
112.	silver goal		метод визначення результату матчів на вибування
113.	smash-mouth		агресивний і конфронтаційний стиль гри
114.	WAG or Wag		абревіатура до Wife And Girlfriend, яка відноситься до партнерок відомих професійних футболістів
115.	F45 – High-intensity functional training	Високо інтенсивне функціональне тренування	
116.	pound		тренування під барабани
117.	Brrrn		тренування, яке відбувається за умови низької температури
118.	megaformer		інтенсивне тренування на основі пілатесу
119.	Scullhouse studio		тренування, яке передбачає веслування у приміщенні
120.	Crossfit Craze		тренд, який пов'язаний з популярністю CrossFit як виду фізичної активності
121.	The 12-3-30 workout		тренувальна програма, яка включає в себе простий, але ефективний спосіб використання бігової доріжки
122.	ZOE		персоналізована програма харчування на основі унікальних домашніх тестів
123.	Fresh Fitness Food		послуга доставки здорової їжі на замовлення

124.	Home Gym	домашній тренажерний зал	
125.	Gyms Starting Hybrid Memberships		поєднання людей, які повертаються до тренажерного залу, продовжуючи виконувати домашні тренування, встановлені під час карантину
126.	Hybrid gym memberships	гібридний абонемент у спортзал	
127.	Inclusive fitness	Інклюзивний фітнес	підхід до фізичної активності та фітнесу, який спрямований на включення людей будь-якого віку та фізичних можливостей, включаючи тих, хто має обмеження чи особливі потреби
128.	Mind-body		Фітнес-тренування, яке базується на тісному зв'язку між фізичним і психологічним станом людини
129.	LIT workout		вид тренувань, який спрямований на поліпшення фізичної форми і здоров'я, але відрізняється який від високоінтенсивних тренувань, котрі можуть бути важкими для суглобів та м'язів
130.	Studio cycle		популярний вид фітнес-обладнання, який призначений для велосипедних тренувань всередині спеціально

			обладнаних фітнес-студій або вдома
131.	Karaoke Cycle		тренування, під час якого спалюються калорії під виконання улюбленої пісні
132.	Big Screen Cycle		тренування, на якому використовується великий екран, схожий на кінотеатр чи театр
133.	Yoga with a twist		фітнес-програма, яка поєднує в собі елементи йоги з різними нестандартними або нетрадиційними підходами та елементами
134.	Aqua Cycle	аквацикл	водний терапевтичний прилад, який включає в себе аквабайки, котрі дещо відрізняються від студійних циклів
135.	Big Screen Cycle	цикл великого екрана	захоплююче катання на велосипеді в приміщенні
136.	Boot Camp		тренування на відкритому повітрі
137.	Dance Fitness	танцювальний фітнес	
138.	Open-air Pilates	пілатес на відкритому повітрі	тренування на вулиці з низьким навантаженням на основі використання ваги власного тіла
139.	Booya Fitness		віртуальні персональні тренування вдома
140.	CorePower Yoga		зосередження на силі рук і тулуба, а також на гнучкості
141.	OrangeTheory Fitness		кругове групове фітнес-тренування

142.	Pure Barre		загальне тренування тіла та зміцнення м'язової сили
143.	Planet Fitness		Тренування, метою якого є зосередження на зміцненні серцево-судинної системи
144.	360Ball		гра з ракеткою та м'ячем на круглому полі
145.	3goals1star		натхненний серією пенальті у футболі, забиванням кидків і ударів футбольного м'яча в отвір гігантського рекламного м'яча діаметром 3 метри
146.	4D Soccer		версія футболу, що грається на квадратному полі з двома голами на команду
147.	4-Squares		тримання м'яча усередині чотирьох квадратів у постійному русі, постійно передаючи його
148.	5 count and goal		заведення м'яча у квадрат воріт на рахунок 5
149.	Aeris		використання дронів по 5 осіб в команді
150.	Aiden Ball		поєднання волейболу та футболу, де гравці б'ють руками або ногами м'яч, наповнений гелієм, у ворота команд суперників
151.	Umpire	експерт з правил спорту	експерт з правил спорту, які відповідають як за контролювання порушення правил гравцем, так і за рішення про покарання

152.	Life skills coach	Тренер з формування життєвих навичок	
153.	Sustainability specialist	Спеціаліст із сталого розвитку	
154.	Extreme Sports Athlete	Екстремальний спортсмен	людина, яка виконує небезпечні види спорту, такі як скейтбординг, парашутний спорт, скелелазіння, BMX, сноубординг та інші
155.	Human rights advisor	Радник з прав людини	
156.	Metaverse expert	Експерт з метавсесвіту	
157.	Sports Video Game Designer	дизайнер спортивних відеоігор	фахівець, який розробляє відеоігри зі спортивною тематикою
158.	Esports Coach	Тренер з електронного спорту	особа, яка навчає та керує командами професійних гравців у відеоіграх
159.	Drone Racing Team Owner	Власник команди спортивних дронів	особа, яка володіє та управляє командою у гонках на безпілотнику
160.	Sports Videographer	Спортивний відеодиректор	фахівець, який знімає та монтує відеоролики спортивних подій та тренувань
161.	AFC Challenge League	Челлендж-ліга АФК	
162.	The Arena League	Ліга Арени	
163.	Basketball Super League (North America)	Баскетбольна Суперліга (Північна Америка)	
164.	Gabonese Women's Championship	Чемпіонат Габону серед жінок	

165.	International Football Alliance	Міжнародний футбольний альянс	
166.	Iraqi Professional League	Іракська професійна ліга	
167.	Queens League	Ліга Квінс	
168.	Sikkim Women's Super League	Жіноча суперліга Сіккім	
169.	Sindh Premier League	Прем'єр-ліга Сінд	
170.	Talent Development League (Fiji)	Ліга розвитку талантів (Фіджі)	
171.	Thailand Semi-Pro League	Ліга напівпрофесіоналів Таїланду	
172.	Spire City Ghost Hounds	Гончі привиди Spire City	
173.	Balmain	Спортивний тренд «Балмейн»	
174.	Active Pants	Штани для жінок, які ведуть активний спосіб життя	
175.	Varley	Спортивний бренд «Варлі»	
176.	Athleisure Wear	одяг для активного відпочинку, який поєднує комфорт і стиль	
177.	Performance Apparel	високопродуктивний одяг для спорту та фітнесу, який спроектований для покращення спортивної продуктивності	

178.	Compression Gear	компресійний одяг, який допомагає покращити кровообіг та підтримати м'язи під час тренувань	
179.	Moisture-Wicking Clothing	одяг із вологовідвідною функцією, який швидко відводить вологу від тіла під час спортивних навантажень	
180.	Tech-Infused Sportswear	спортивний одяг, який має вбудовану технологію, таку як сенсори для відстеження фізичної активності	
181.	Outdoor Performance Apparel	одяг для занять спортом на відкритому повітрі, який допомагає захищати від негоди та екстремальних умов	
182.	Sustainable Activewear	спортивний одяг, який виробляється з використанням екологічно чистих матеріалів та методів виробництва	
183.	Yoga Attire	одяг для йоги, який забезпечує комфорт та рухливість під час практики йоги	

184.	Running Gear	одяг та аксесуари для бігу, включаючи бігові шорти, футболки та кросівки	
185.	Cycling Apparel	одяг для велосипедистів, включаючи велосипедні шорти, майки та аксесуари	
186.	Court Attire	одяг для ігор на спортивних кортах, такий як теніс або бадмінтон	
187.	Team Sports Uniforms	футболки та шорти для командних видів спорту, такі як футбол, баскетбол або футзал	
188.	Gym Attire	одяг для занять спортом у спортивних залах, включаючи фітнес-штани, майки і кросівки	
189.	Winter Sports Apparel	одяг для зимових видів спорту, таких як лижі та сноуборд, включаючи куртки та штани для зимових гірських виїздів	
190.	Plant-Based Diet	рослинна дієта	основний акцент робиться на продуктах рослинного походження, таких як фрукти, овочі, горіхи та злаки

191.	Intermittent Fasting	дієта з переривчастим голодуванням	включає в себе періоди обмеженого прийому їжі та перерви в прийомах їжі
192.	Flexitarian Diet	флекситарна дієта	поєднує рослинні та тваринні продукти, але з основним акцентом на рослинних продуктах
193.	Carnivore Diet	дієта Карнівора	їдять виключно м'ясо та інші продукти тваринного походження
194.	Anti-Inflammatory Diet	дієта, спрямована на зменшення запалення в організмі	включає в себе харчові продукти, які мають антизапальні властивості
195.	Clean Eating	чисте харчування	спрямоване на споживання природних та необроблених продуктів
196.	Mindful Eating	уважне харчування	передбачає обдумане та свідоме споживання їжі без відволікань
197.	Whole Food Nutrition	харчування на основі цільних продуктів	
198.	Low-Glycemic Diet	дієта з низьким глікемічним індексом	сприяє стабілізації рівня цукру в крові
198.	Flexitarian Lifestyle	флекситаріанський спосіб життя	дозволяє флекситаріанцям включати в раціон рослинні та тваринні продукти за власним вибором
199.	Gut Health Diet	дієта, спрямована на здоров'я кишкової флори та підтримку шлунково-кишкового тракту	

SUMMARY

This diploma paper demonstrates the main features of neologisms in the modern English-language sports terminology and peculiarities of their translation into Ukrainian. The study consists of two chapters. The first chapter includes the main aspects of the research of new lexical units in the term system of sports. The overview of various scholarly publications demonstrates that translation of neologisms requires the use of special methods. In the process of translation, the main attention has to be paid to the structural and semantic features of neologisms in sports terminology. The second chapter includes the main features of the translation of English-language neologisms of the lexical-semantic field “SPORT” into Ukrainian. The analysis is based on the thematic groups of neologisms of the lexical-semantic field “SPORT” (“Sports disciplines and types of sports”, “Actions and equipment in sports”, “Sports events and competitions”, “Professions and players in the field of sports”, “Sports clothing and equipment”, “Sports organizations”, “Healthy nutrition and diets”) and the main ways of their translation into Ukrainian.

Keywords: *English-language sports terminology, lexical-semantic field “SPORT”, neologism, structural and semantic features, translation approaches.*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Романовська Катерина Романівна, студентка 2 курсу магістратури, денної форми навчання, факультету іноземної філології, спеціальність 035 філологія, спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійна програма Переклад (англійський), адреса електронної пошти romanovska1612@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему **«Неологізми у сучасній англomовній спортивній термінології, їх переклад українською мовою»** відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис

ПІБ Романовська Катерина Романівна